

Zitting 2000-2001

31 januari 2001

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

ACTUALITEITSDEBAT OVER DE ONDERHANDELINGEN VOOR EEN VERDERE STAATSHERVORMING

Inhoud

Nr. 27

Woensdag 31 januari 2001

Berichten van verhindering	1
Actualiteitsdebat	
Actualiteitsdebat over de onderhandelingen voor een verdere staatshervorming	1
Sprekers : de heren Eric Van Rompuy, Karel De Gucht, Luc Van den Brande en Paul Van Grembergen, mevrouw Brigitte Grouwels, de heren Walter Vandenbossche en André Denys, mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Joris Van Hauthem, Sven Gatz, Chris Vandenbroeke, Ludwig Caluwé, Ludo Sannen, Christian Van Eyken, Francis Vermeiren, Robert Voorhamme, Etienne Van Vaerenbergh, Filip Dewinter, minister Bert Anciaux, minister Steve Stevaert en minister-president Patrick Dewael	
Moties van aanbeveling	34
Regeling van de werkzaamheden	34

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.07 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Anny De Maght-Aelbrecht, Julien Demeulenaere, Patrick Hostekint, Miel Verrijken : gezondheidsredenen ;

Jacques Devolder : buitenslands ;

Margriet Hermans, Cis Schepens : ambtsverplichtingen.

ACTUALITEITSDEBAT**Actualiteitsdebat over de onderhandelingen voor een verdere staatshervorming**

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de onderhandelingen voor een verdere staatshervorming.

De bespreking is geopend.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : We vragen een schorsing van een kwartier zodat ook minister Anciaux aanwezig kan zijn. Hij was tenslotte ook bij de onderhandelingen betrokken. Ook de fractieleider en de leden van VU&ID zijn nog niet aanwezig.

De voorzitter : We moeten ons niet bemoeien met de aanwezigheid van andere fracties. Dat staat niet in het Reglement. We kunnen enkel een vertegenwoordiging van de regering vragen. Ik denk dat de minister-president een goede vertegenwoordiger is.

Minister-president Patrick Dewael : Ik heb de bevoegdheid over het dossier van de staatshervorming.

De heer Eric Van Rompuy : We hebben steeds het recht een schorsing te vragen.

De voorzitter : Dan stel ik voor de vergadering te schorsen, zij het niet op grond van de reden die de heer Van Rompuy aanhaalde. (*Instemming*)

De vergadering wordt geschorst.

– *De vergadering wordt geschorst om 10.10 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 10.27 uur.*

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, in oktober 1977 hield ik als voorzitter van de CVP-jongeren mijn maidenspeech in de politiek. Die ging over het Egmontpact. Wij waren tegen het Egmontpact. Er was op dat ogenblik een regering van socialisten, christen-democraten, Volksunie en FDF. Deze regering zou acht jaar aanblijven en zorgen voor een definitieve wegwerking van de spanningen tussen de gemeenschappen. De partijvoorzitters van toen vonden dat dit pact in het parlement door de meerderheid met de karwats moest worden goedgekeurd. Karwats is een woord uit die periode dat me altijd is bijgebleven.

Het Egmontpact is nooit door het parlement geraakt omwille van de druk en de kritiek van de Vlaamse Beweging. Bovendien vonden sommige parlamentsleden uit de meerderheid dat de akkoorden onvoldoende waarborgen bevatten voor de Brusselse Vlamingen en onaanvaardbare toegevingen voor de Vlaamse posities in de Brusselse Rand.

De geschiedenis herhaalt zich. Als we de geschiedenis van België en de communautaire akkoorden bekijken, dan stellen we vast dat die uiteindelijk altijd al moesten worden goedgekeurd bij tweederde meerderheid in het parlement. Dat is niet eenvoudig.

Na de partijraad van VU&ID bestaat het Lambertakkoord niet meer. Er moet opnieuw over worden onderhandeld. De CVP is bereid daaraan mee te werken. Gezien de financiële toestand van de Franse Gemeenschap, hebben de Vlaamse onderhandelaars nooit een betere uitgangspositie

Van Rompuy

gehad om de Vlaamse eisen, waarover hier een grote consensus bestaat, te realiseren. Het Lambermontakkoord is een slecht akkoord en wel om verschillende redenen.

De bevoegdheidsoverdracht is beperkt. Door de staatshervormingen van 1980, 1988 en 1993 werd duizend miljard frank overgedragen aan de gemeenschappen en de gewesten. Nu komt daar voor landbouw 3 miljard frank bij, 600 miljoen frank voor buitenlandse handel en wat lottogelden en trekkingsrechten. Het gaat in het totaal om 7 miljard frank. Dat is 1 percent van het uitgavenniveau van de deelstaten.

Wij hebben dus een Lambermontakkoord waarbij wij een bevoegdheidsuitbreiding krijgen van 0,7 percent. Dat is het resultaat. De overgehevelde bevoegdheden zijn niet homogeen en hebben nefaste verdeelsleutels. Voor de landbouw blijft het prijzen-inkomensbeleid federaal. Vlaanderen krijgt amper 61 percent van de middelen terwijl het op basis van de landbouwkundige activiteiten recht heeft op 70 percent. Ook inzake buitenlandse handel blijft het Federaal Agentschap met een dubbel loket bestaan en krijgt Vlaanderen amper 62 percent van de middelen, terwijl het Vlaamse aandeel in de export 77 percent bedraagt. Voor ontwikkelingssamenwerking is er geen enkele financiële regeling uitgewerkt en spreekt het akkoord enkel over sommige delen van ontwikkelingssamenwerking, wat volgens staatssecretaris Boutmans een minimalistische invulling toelaat in 2004.

Het Vlaams Parlement had het over fundamentele bevoegdheden inzake wetenschappelijk onderzoek, tewerkstelling, gezinsbeleid en gezondheid. Staatshervorming is geen doel op zich, maar is bedoeld om beter te besturen met homogeenere pakketten en een wezenlijke uitbreiding van bevoegdheden. Dat wordt niet gerealiseerd, en dat blijft het fundamentele punt van dit Lambermontakkoord. Ook van fiscale autonomie is geen sprake, de personenbelasting blijft integraal een federale bevoegdheid. Nochtans verklaarde de minister-president op 9 december 2000 dat hij zeggenschap wou over een kwart van de personenbelasting.

Als dit Lambermontakkoord goedgekeurd wordt, beperkt het zich tot vorken voor op- en afdientmen, die al gedeeltelijk bestonden. Die zouden moeten functioneren in een betuttelend systeem, waar elk decreet nog de toetssteen van de federale regering en van het Rekenhof moet doorstaan.

80 percent van het Vlaamse budget zal blijvend gefinancierd worden met nationaal geld, en zo wordt het consumptiefederalisme gewoon bestendig. Dit is geen kreet van een staatshervormer. Het is wezenlijk voor dit Vlaams Parlement dat men kan besturen met eigen financiële middelen en eigen verantwoordelijkheid, en het is een wezenlijke opdracht van de staatshervorming om dit te realiseren.

Indien men had geopteerd voor de omzetting van de BTW-dotatie en voor eigen bevoegdheid voor de gemeenschappen, wat zowel een vraag was van de Volksunie en de VLD als de CVP, dan zouden wij nu een eigen fiscaal beleid kunnen voeren, en budgettaire middelen kunnen genereren, onder meer voor onderwijs. Als we verdeelsleutels hadden op basis van de personenbelasting, dan zou dit 25 miljard frank opbrengen, en dan zou het mogelijk zijn om het onderwijsprobleem op te lossen en ons op het niveau van andere Europese lidstaten te brengen.

Dit democratisch deficit bestaat. We hadden wel gehoopt dat deze hervorming minstens de helft van de begroting zou kunnen laten stoelen op eigen inkomsten en eigen verantwoordelijkheid en dat we ook een band zouden kunnen hebben met economische prestaties. De gewestbelastingen die nu voorliggen hebben geen enkele band met de economische groei, ze zullen zelfs afgeschaft worden als ik het goed begrepen heb, en bijgevolg zal de fiscaliteit geen sturingsinstrument zijn. Dit had op de agenda moeten staan.

Bij de onderhandelingen over het Lambermontakkoord hebben de Vlaamse onderhandelaars ook een kapitale fout gemaakt door Brussel niet langer te koppelen aan het federale niveau, maar aan de Rand. Vooraleer die gemeentewet overgeheveld zou kunnen worden naar het Brussels Gewest, moeten er waarborgen zijn voor de Vlamingen op gemeentelijk vlak. Het kan niet dat de gemeentewet gewijzigd zou kunnen worden zonder een meerderheid in beide taalgroepen in het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. De Vlamingen moeten hier over een blokkeringsmeerderheid beschikken, een positieve macht om de waarborgen voor de Vlamingen op gemeentelijk vlak te realiseren. Dit moet worden gerealiseerd vooraleer die federale wet de gemeentewet zou overhevelen naar het Brussels Gewest. Dit is op het ogenblik een van de grote pijnpunten van dit Lambermontakkoord en verklaart volgens mij ook grotendeels het verzet.

Hetzelfde geldt voor de Rand, waar de Franstaligen erin geslaagd zijn bijkomende garanties af te

Van Rompuy

dwingen, zoals het bijzonder toezichtssysteem voor de Franstalige burgemeesters in de Rand. Ze kunnen tuchtsancties krijgen, maar de Vlaamse overheid is daar niet almachtig over omdat er altijd een beroepsmogelijkheid is bij een tweetalige kamer van de Raad van State, en dit holt de voorgedijbevoegdheid natuurlijk fundamenteel uit.

De verklaringen van de heer De Gucht over het intrekken van de omzendbrief lieten uitschijnen dat men op zoek was naar FDF-steun. Men zegt nu wel dat dit een slip of the tongue was, maar in werkelijkheid was dit een geheim akkoord, zoals ook de federale regering gebaseerd was op een geheim akkoord. De 2,5 miljard frank was ook een geheim akkoord, en als men start met een leugen, dan voedt dat het wantrouwen.

Mijnheer De Gucht, gisteren stond in Le Soir dat het bijna surrealistisch is een Vlaamse partijvoorzitter te horen pleiten voor de intrekking van de omzendbrief-Peeters, waar heel het Vlaams Parlement achter stond. U hebt willen tegemoetkomen aan de Franstaligen, u hebt een einde willen maken aan de pesterijen, maar eigenlijk hebt u de Volksunie gepest en het wantrouwen binnen uw eigen meerderheid gevoed. Er is een geheim akkoord, en ik denk dat dit niet kan worden weggewist. (*Applaus bij de CVP*)

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Rompuy, ik moet u ontgoochelen. Het ging niet om een slip of the tongue. (*Opmerkingen van de heer Carl De Caluwe*)

Het debat werd om 11 uur 's morgens gehouden. Ik ben een matinaal mens. (*Gelach*)

Ik was dus klaarwakker. Ik heb die uitspraak gedaan met mijn – volgens u wellicht beperkte – geestesvermogens.

De heer Luc Van den Brande : Dat is nog straffer. Wat vindt u daarvan, mijnheer Peeters ?

De heer Karel De Gucht : Er is geen enkel geheim akkoord met het FDF. Ik heb hierover op geen enkel moment een gesprek gevoerd met wie dan ook.

Mijnheer Van Rompuy, op dat debat was ook de heer Vankrunkelsven en uw broer aanwezig. Ik begrijp dat u zeer sterke familiale banden hebt. Ik heb er zelfs bewondering voor. Onmiddellijk na de uitzending ben ik met uw broer vertrokken. Hij zei

me dat ik gelijk had. Hij vond dat men van de benadering-Peeters moest afstappen.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, u kunt liegen en blijven liegen. Ik verwijs naar de persconferentie die de CVP vorige week heeft gehouden. (*Rumoer*)

Wat u nu zegt, tekent uw mentaliteit. Ik neem uw bewering niet dat de CVP via mijn broer, als inwoner van Sint-Genesius-Rode, de omzendbrief-Peeters zou bestrijden. Hij is bovendien CVP-woordvoerder in de Costa. Ik neem dit niet.

De voorzitter : Mijnheer Van Rompuy, u moet dat niet nemen. (*Rumoer*)

U krijgt de mogelijkheid om uitgebreid te repliceren.

De heer Eric Van Rompuy : Ik moet niet veel meer zeggen.

De heer Karel De Gucht : Dat neem ik aan, na deze verklaring. (*Opmerkingen*)

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer De Gucht, uw arrogantie breekt u nu zuur op. U denkt dat u de machtigste man van België bent en dat u zich alles kunt permitteren. Een dergelijke verklaring afleggen over een zo gevoelig dossier tijdens besprekingen over de staatshervorming, gaat te ver.

U zegt dat het om pesterijen gaat. De heer Peeters, de heer Denys, de heer Van Grembergen en het hele Vlaams Parlement waren het erover eens dat men de faciliteiten restrictiever moest interpreteren. Minister Sauwens verklaarde gisteren op Ring TV dat het om een wezenlijk onderdeel gaat van het Vlaams beleid. U legt die opmerkingen echter naast u neer.

U probeert de zaak te herstellen door dingen te beweren die niemand kan controleren. Ze zijn trouwens onwaar. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik zeg enkel dat we samen zijn vertrokken.

De heer Eric Van Rompuy : Leugenaar.

Mijnheer Bossuyt, is het normaal dat men zaken aanhaalt die niemand kan controleren ? Ik weet trouwens dat ze onjuist zijn. Men gebruikt ze hier als argument tijdens een debat over de staatsher-

Van Rompuy

vorming. Dat is onbegrijpelijk. (*Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe*)

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik zal nogmaals een poging doen om mijn zin te vervolledigen. We zijn samen buiten gestapt. De heer Herman Van Rompuy heeft duidelijk gezegd dat ik gelijk had en dat men onredelijk was. Ook hij vond dat men op gezette tijdstippen, volgens hem om het jaar, de vraag over de taal moest beantwoorden.

Ik vind die bewering niet uit. Ik lieg helemaal niet. Mijnheer Van Rompuy, u liegt wel als u stelt dat ik een akkoord heb afgesloten met het FDF. U bent er zich misschien niet van bewust.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik ga daar niet op in, mijnheer De Gucht, we beginnen u immers te kennen.

Ik wil me richten tot de heer Van Grembergen, voor wie ik een zeer groot respect heb. Ik zetel al een tijdje in het parlement, en ik weet inmiddels wat ik van parlamentsleden wel en niet kan verwachten. De heer Van Grembergen heeft hier al herhaaldelijk gezegd dat de Volksunie er altijd bij wil zijn als er nieuwe stappen worden gezet in de staatshervorming. Ook de CVP was er steeds bij : in 1988 en in 1993. Toen was er heel weinig kritiek van de Vlaamse beweging. Er was noch in de CVP-fractie, noch in de VU-fractie sprake van enige dissidentie.

Mijnheer Van Grembergen, nadien hebt u ons verweten dat er geen vooruitgang meer werd geboekt. Waarom was dat zo ? Het Lambermontakkoord is slechts mogelijk omdat een aantal essentiële Vlaamse eisen in de koelkast zijn gezet. Men vraagt nieuwe bevoegdheden inzake gezondheidszorgen en kinderbijlagen ten belope van 1000 miljard frank, maar men haalt slechts 7 miljard frank binnen, en dan nog slechts op basis van slechte verdeelsleutels. Het is toch normaal dat een Vlaams-nationale partij dat niet kan goedkeuren ?

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik antwoord niet op de insinuaties die ik hier

heb gehoord. Ik ben een nationalist die, pluralistisch ingesteld en met een open geest, al dertig jaar probeert om de zelfstandigheid van Vlaanderen te realiseren. Ook ik ben van mening dat die taak niet af is. Mijnheer Van Rompuy, ik vermoed dat uw bezieling, gestoeld op een christen-democratische en Vlaamse optiek, oprecht is. Ik hoop dat u denkt dat die van ons ook oprecht is.

Er is echter iets dat mij intrigeert, iets dat verband houdt met intriges. De echte machtskern van de CVP heeft tijdens federale regeringsonderhandelingen nooit zijn regeringsdeelname afhankelijk gemaakt van een regeling van de Vlaamse vertegenwoordiging in Brussel. Ze heeft dat nooit gedaan, ook niet toen ze op federaal vlak onmisbaar was. Altijd had men belangrijker doelstellingen. Ten dele kan ik dat begrijpen, maar over het algemeen bekeken intrigeert me dat.

Ik ben ook geïntrigeerd door het feit dat een Vlaams minister van de Brusselse regering geen gebruik maakt van zijn sleutelpositie om een regeling te forceren. Die Vlaamse Brusselaar zou dat nochtans kunnen, want de waarborgen voor de Vlamingen in het Hoofdstedelijk Gewest komen van de Brusselse regering. Ook vandaag doet de heer Chabert dat niet.

Als de heer Van Rompuy me een sluitend antwoord kan geven op deze zaken die me intrigeren – zaken die neerkomen op intriges om die doelstellingen niet te realiseren –, dan zal ik zijn mening bijtreden. Zo niet, aanvaard ik de kritiek van de machtspartij die de CVP is, niet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Men kan applaudisseren, maar in 1980 hebben we een staatshervorming doorgevoerd waar de Volksunie niet bij was. Toen hebben we het Brussels Gewest voor een periode van zeven jaar in de koelkast gestopt. We wilden artikel 107quater niet toepassen op Brussel vooraleer een Brusselse regering kon functioneren zoals dat vandaag het geval is. Mijnheer Van Grembergen, u hebt die werkingsprincipes goedgekeurd.

De gemeentewet wordt nu overgeheveld. Dit is een totaal nieuw gegeven. Er zijn geen garanties voorhanden dat de Vlamingen in het gemeentelijk functioneren aan bod kunnen komen. Door het Lambermontakkoord hebben we geen dubbele meerderheid in de Hoofdstedelijke Raad, noch enige garanties.

Van Rompuy

De heer Gatz heeft enkele dagen geleden, samen met mevrouw Grouwels en de heer Grijp, een resolutie ingediend om dat punt aan de orde te brengen. Waarom is de overheveling van de gemeentewet gedurende 7 jaar in de koelkast gebleven, wat sommigen ons trouwens hebben verweten ?

In het Sint-Michielsakkoord staat dat na de overheveling een tweederde meerderheid nodig is, zowel in het Vlaams, het Brussels als het Waals Parlement, om de gemeentewet te wijzigen. Nu ziet men hier voor Brussel eenzijdig vanaf, wat de Vlaamse positie daar onmogelijk maakt.

Ik besluit met twee bedenkingen. Nooit is de onderhandelingspositie van de Vlamingen zo goed geweest als nu. De Franse Gemeenschap heeft geld nodig. Laten we daar nu gebruik van maken om het programma dat hier is opgebouwd, waar te maken. Men heeft gezegd dat tussen 1995 en 1999 niets is gebeurd maar er zijn wel degelijk fundamentele dingen gebeurd. De democratische partijen hebben een programma opgezet waarin ook de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen, de federalisering van het gezins- en gezondheidsbeleid, de fiscale autonomie en de homogene pakketten zijn vervat.

Als wij nu niet over het globale pakket onderhandelen, zit dit weer voor 10 jaar geblokkeerd en zal een generatie niet kunnen zeggen dat zij dit programma heeft gerealiseerd. Het is een unieke kans, maar we moeten er rustig bij blijven. De wereld zal niet vergaan omdat een akkoord niet wordt gerealiseerd. Toch heeft men ondanks alles wat er gebeurde, in 1980, en ook in 1988 en 1993, een staats-hervorming gerealiseerd. Vlaanderen staat in een sterke positie. De CVP is bereid hieraan mee te werken.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Het is duidelijk dat de financiële nood van de Franse Gemeenschap een hefboom is om tot een verdere staats-hervorming te komen. We hebben altijd gezegd dat we die hefboom moesten gebruiken. Toch heb ik daar een ethische randbemerking bij. De nood in de Franse gemeenschap is op vele sociale terreinen de komende 20 jaar... (*Rumoer*)

Het is vreemd dat een ethische opmerking bij een groep die meent de ethiek voor zichzelf te hebben, rumoer veroorzaakt.

De heer Eric Van Rompuy : Dat hebben wij nooit gezegd, mijnheer Van Grembergen. Wij hebben nooit het monopolie op de ethiek gevraagd.

De heer Paul Van Grembergen : Ik heb het over politiek.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De Franstaligen hanteren ook geen ethiek in deze discussie.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Toch heb ik het hier ethisch moeilijk mee. Ik overdrijf even om een duidelijk beeld te schetsen. Het middel bestaat erin de andere gemeenschap de keel dicht te snoeren om tot verdere akkoorden te komen. Ik wil dit ook bereiken, maar niet op de rug van een andere gemeenschap, die in de toekomst in Europa samen met ons een rol zal moeten spelen. Dit is een eerste bedenking. Ik ben het ermee eens dat men dat middel gebruikt, maar het is geen onuitputtelijk middel – en ook niet ethisch.

Ten tweede doet men net alsof er in ons onderwijs geen problemen bestaan, en dat we de hele moerlemei in verband met meer geld, die gestructureerd is en waar u ook voedsel aan geeft, eigenlijk wel een jaar kunnen uitstellen. We zullen onze CVP-collega's vragen een jaar te wachten met de hele onderwijsproblematiek om een betere onderhandelingspositie met de Franstaligen te hebben. De CVP zal dat niet willen, want het is in haar voordeel als de onrust in het onderwijs groeit en er geen oplossing wordt bereikt. (*Rumoer*)

De voorzitter : De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik ben zeer gevoelig voor het argument van de heer Van Grembergen dat we onze doelstellingen op een positieve manier moeten nastreven, en dus niet op de kap van een ander. Vlaanderen en Wallonië zijn twee pijlers van Europa.

Laten we echter niet vergeten dat we al op vier manieren solidair zijn met het zuidelijk landsdeel. Dit gebeurt onder meer via de personenbelasting en via de sociale-zekerheidsinkomsten. In het debat over de transfers wordt dit aspect vaak over het hoofd gezien. Verder gebeurt dit ook via de uitgaven van de sociale zekerheid en via de aanzienlijke Europese solidariteit. Zowel tijdens de huidige als de vorige legislatuur waren wij het ermee eens om 6 jaar lang via Europa bijkomende

Van den Brande

middelen aan bepaalde delen van Wallonië te geven. Het ging over meer dan 30 miljard frank.

Mijnheer de voorzitter, we brengen meer solidariteit voor het zuiden op dan eender welke Europese deelstaat. De heer Van Grembergen zet de wereld op haar kop als hij vindt dat we ethisch over de schreef gaan. Onze solidariteit is zeer groot. Zoals te lezen valt in de resoluties van het Vlaams Parlement zijn we ook bereid ze voort te zetten. Maar we moeten zoeken naar een evenwicht. De voorzitter van het Vlaams Economisch Verbond merkte onlangs zeer terecht op dat solidariteit moet samengaan met verantwoordelijkheid. Wat is het nut van solidariteit als de hulp niet wordt gebruikt op een manier die ten goede komt aan de Walen en de Franstaligen ?

Mijnheer Van Grembergen, uw ethische benadering overtuigt mij, maar uw voorstelling van de feiten niet.

De vorige Vlaamse regering heeft de huidige enorme middelen nagelaten. Men had er dan ook vanaf het begin voor kunnen kiezen om meer te doen voor het onderwijs. Het is al te gemakkelijk om nu te zeggen dat er bijkomende middelen nodig zijn voor het onderwijs. Die afweging had men in het begin moeten maken. De grote fout van mevrouw Vanderpoorten is dat ze niet op het juiste moment de nodige prioriteiten heeft gesteld.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, ik ben geschokt door de woorden van de heer Van Grembergen. Hij heeft het over ethiek, terwijl zijn partij vandaag een akkoord afsluit ten koste van de Brusselse Vlamingen. Waar is de ethiek van deze Vlaamse partij ? Wij worden vandaag geofferd op het altaar van de Vlaamse Gemeenschap. Men verkiest Bert Anciaux, de man die de Vlamingen in Brussel in de rug heeft geschoten, op zijn stoel te houden in plaats van de rechten van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad fundamenteel te verdedigen. Gelukkig is de partijraad van de Volksunie verstandiger geweest dan de onderhandelaars van Lambermont.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Ik wil enkele fundamentele onjuistheden weerleggen. Ten eerste zijn alle bestaande waarborgen voor de Brusselse Vlamingen

gebetonneerd in de bijzondere wet. In tegenstelling tot bij de Rand is in artikel 15 van de bijzondere wet een algemene waarborg voor de Vlamingen in Brussel opgenomen, namelijk waar het tweetalige karakter van de Brusselse gemeenten wordt gewaarborgd en afdwingbaar wordt gemaakt. Dit is helemaal niet vergelijkbaar met de zogenaamde waarborg in artikel 4 van de Grondwet.

Ten tweede is het, door een aantal samenvoegingen inzake de verkiesbaarheidsregels en het kiesrecht, samen met artikel 15, onmogelijk om de situatie van de Vlamingen in Brussel slechter te maken inzake deze verkiesbaarheid en dit kiesrecht. Zo is het bijvoorbeeld onmogelijk een kiesdrempel in te stellen in de Brusselse gemeenten die ten koste zou gaan van de kleine, Vlaamse partijen. Er kan dus geen verslechtering van het toch al slechte Imperiali-systeem zijn. Men kan wel verbeteringen aanbrengen om te komen tot een evenrediger systeem.

Ten derde kan er in Brussel niet tegen de Vlamingen worden geregeerd. De heer Van Grembergen zei het reeds : indien de CVP werkelijk vindt dat de Vlamingen in Brussel worden gediscrimineerd en de kop van jut zijn, dan kan de CVP zelf vanaf vandaag, in de gedaante van minister Chabert, onmiddellijk de Brusselse instellingen blokkeren. U weet dit. Dit is geen aangename vaststelling. Dit is niet het beste wapen dat we ons kunnen indenken, maar het is de realiteit.

Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat het nefast is de mini-Costa te koppelen aan Lambermont. Het is immers vanzelfsprekend dat de Franstaligen de bijkomende waarborgen of de gegarandeerde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad koppelen aan bijkomende waarborgen voor de Franstaligen in de Rand. Het feit dat in de mini-Costa het debat beperkt blijft tot Brussel is mijns inziens de waarborg dat dit niet kan worden gekoppeld aan die bijkomende waarborgen voor de Franstaligen.

Dan wil ik nog iets opmerken over de solidariteit. Indien men abstractie maakt van de bijkomende middelen voor de gemeenschappen, dus van dit bedrag van 1 frank vanaf 2002, wat is dan de situatie ten opzichte van de huidige solidariteitsstroom binnen de financieringswet ? Bij een constant bedrag – dus geen frank aan bijkomende middelen – zal er in 2010 een nieuwe solidariteitsstroom ontstaan van het zuiden naar het noorden, die veel kleiner is dan die van het noorden naar het zuiden. Die nieuwe stroom zou 10,3 miljard frank bedragen, op basis van de correcties die in het Lambermontakkoord zijn aangebracht op de verdeelsleutel voor

Anciaux

de financiering van de gemeenschappen. In 2020 bedraagt dit bedrag reeds 39 miljard frank. Wat betekent dit concreet voor ons onderwijs ? Als we de gemiddelde kostprijs of de vergoeding per leerling in België bekijken en we beschouwen dit gemiddelde als 100 percent, dan heeft Vlaanderen op dit ogenblik in 2001 97,4 percent. Dat is dus minder dan het gemiddelde. In 2010 komt dit al op 99,6. Dan bereiken we het break-evenmoment. In dat jaar is elke leerling dus evenveel waard. In 2020 zullen de Vlaamse leerlingen 104 waard zijn. Op dat moment zullen we dus een omkering gerealiseerd hebben.

Bijgevolg kan men niet zeggen dat dit akkoord een systeem instandhoudt zonder de verantwoordelijkheid aan te pakken. Integendeel, met dit akkoord gaan we eindelijk in de richting van een systeem waarbij er een juiste terugkeer is van de belastingopbrengsten. Dat is een zeer grote verdienste.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, vooraleer de heer Van Rompuy het woord neemt, wens ik toch ook even te reageren op de woorden van minister Anciaux. Vandaag wordt hier gezegd dat er nooit nog iets kan worden gewijzigd ten voordele van de Vlaamse Gemeenschap in de hoofdstad. Minister Anciaux zegt dat bepaalde posities gebetonneerd werden, maar dat er nooit nog iets in positieve zin gewijzigd kan worden. (*Ru-moer*)

De voorzitter : Mijnheer Vandenbossche, ik heb het woord gegeven aan de heer Van Rompuy. Hij is mans genoeg om te repliceren.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, er worden leugens verteld die niet opnieuw verkondigd mogen worden.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Ik ga niet in op de technische details van het dossier. Dat is niet de bedoeling van dit debat. Ik wil echter wel het volgende zeggen. Mijnheer De Gucht, als de Franstaligen dan toch zo lief en vriendelijk zijn, waarom aanvaarden ze dan niet het principe van de dubbele meerderheid ?

Minister Bert Anciaux : Omdat we geen bijkomende waarborgen voor de Franstaligen in de Rand hebben gegeven.

De heer Eric Van Rompuy : Toch wel, dat hebt u wél gedaan ! Dat is trouwens de fout die u maakt. U koppelt Brussel aan de Rand, maar u moet Brussel koppelen aan de federale regering. U begaat een historische blunder.

Mijnheer de minister, u bewijst dat u een slecht onderhandelaar bent. De Vlaamse regering in haar geheel heeft trouwens slecht onderhandeld. Ik verwijs ook naar de huidige problemen in het onderwijs. De regering had met goede oplossingen kunnen komen, maar men vindt ze niet. De fundamentele structuurhervormingen van de Vlaamse regering blijven uit. De voorbije maanden was het Vlaams Parlement dan ook technisch werkloos.

Mijnheer de minister-president, ik heb de volgende vraag. Als een wezenlijk deel van het programma van de staatshervorming niet kan worden uitgevoerd, heeft ze dan nog wel een bestaansreden ? U bent niet van plan om opnieuw te onderhandelen over de Lambermontakkoorden. U hebt gisteren daarover een interview gegeven aan het Belang van Limburg en de Gazet van Antwerpen. In dat interview hebt u gezegd : 'Als Lambermont door de partijraad van de Volksunie wordt verworpen, dan is het maar zo.' De heer De Gucht heeft maandag op de radio trouwens hetzelfde gezegd.

In dat geval zal er dus blijkbaar geen uitvoering worden gegeven aan een fundamenteel onderdeel van het programma van de Vlaamse regering en van het Vlaams Parlement. Op dat vlak zal de Vlaamse regering niet uitvoeren wat wij tussen 1995 en 1999 zo moeizaam hebben opgebouwd. Dit kan toch niet ! (*Opmerking van de heer Ludo Sannen*)

Vorige week vrijdag heeft minister Anciaux ingestemd met de Lambermontakkoorden. Hij heeft dat gedaan op het Overlegcomité namens de Vlaamse regering. Zijn eigen partij heeft gisteravond echter gezegd dat dit akkoord onaanvaardbaar is. De Kamerleden van zijn partij stellen heel duidelijk dat ze het akkoord in deze vorm niet zullen goedkeuren in het federale parlement. Het Lambermontakkoord is klinisch dood. De Vlaamse regering kan een wezenlijk onderdeel van haar eigen programma niet uitvoeren.

Mijnheer de minister-president, u moet Vlaanderen leiden in het gevecht voor een grotere zelfstandigheid. U bent bij de heer Di Rupo koffie gaan drin-

Van Rompuy

ken. Het is wellicht niet moeilijk om van de heer Di Rupo koffie te krijgen : hij weet immers wat hij in ruil krijgt.

Men mag een communautaire vrede niet baseren op eenzijdige Vlaamse toegevingen. De Vlamingen hebben generaties lang gevochten voor een eigen parlement, een drukkingsmiddel dat de publieke opinie kan beïnvloeden en een politieke hefboom die de rechtmatige Vlaamse eisen kan realiseren.

De partijraad van de Volksunie heeft gisteren verklaard dat men eigenlijk onder de lat is gelopen. Er komen geen waarborgen voor de Vlamingen in Brussel. Op een aantal terreinen komt er geen uitbreiding van de Vlaamse bevoegdheden. Er komt geen echte fiscale autonomie. De Vlaamse regering vervult haar contract niet en heeft bijgevolg geen bestaansreden meer. (*Applaus bij de CVP en het VB*)

Een partij heeft geen eeuwigheidswaarde, maar ze heeft wel principes. In de periode dat over het Egmontpact werd onderhandeld, was ik voorzitter van de CVP-jongeren. (*Opmerkingen*)

Ik heb toen op een congres een regering van mijn eigen partij doen vallen. Men zei toen dat het om het akkoord van de laatste kans ging en dat er nooit nog een akkoord zou komen. Anderhalf jaar later was er echter een nieuw akkoord omtrent de staatshervorming. Met betrekking tot Brussel en de Rand hebben de Vlamingen toen geen toegevingen gedaan. Het Egmontpact was toen al begraven. Men heeft gewoon over een nieuw akkoord onderhandeld.

Regeringen bestaan niet eeuwig. In de huidige omstandigheden kan de politiek echter niet overleven. Het Vlaams Parlement heeft met alle fracties een kiescontract afgesloten. We hebben gezegd wat onze doelstellingen zijn. De Vlaamse regering heeft gezegd dat het realiseren van de fiscale autonomie voor 2001 een wezenlijk onderdeel van haar programma is.

De minister-president verklaart nu dat dit misschien niet zal worden doorgevoerd. Dit is een duidelijke woordbreuk. Als de staatshervorming niet wordt doorgevoerd, dan heeft deze Vlaamse regering geen bestaansreden meer.

De CVP wil mee zoeken naar oplossingen. Wij willen echter niet depanneren. Het is niet onze bedoeling om binnen enkele maanden opnieuw deel uit

te maken van de regering. Wij willen in dit parlement de basis leggen voor oplossingen die alle Vlamingen ten goede komen. Daarvoor zijn we ten slotte verkozen.

De CVP is nog steeds de sterkste partij in het Vlaams Parlement. Wij zullen de fakkel van de Vlaamse zelfstandigheid niet opgeven. (*Opmerkingen bij het VB*)

Het Lambermontakkoord bestaat niet meer. De heer De Gucht heeft maandag al een veelzeggende verklaring afgelegd. Als de staatshervorming er niet komt, dan zullen de regeringen gewoon blijven doorwerken. De kabinetschef van de premier heeft na de eerste onderhandelingen gezegd dat het allemaal geregeld was. Dit blijkt nu niet te kloppen.

Vlaanderen zal echter blijven vechten voor meer bevoegdheden. Op onze eigen manier zullen wij hier een bijdrage toe leveren. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik kan niet ontkennen dat de negatieve beslissing van de partijraad van de Volksunie de context van dit debat ook in onze ogen heeft gewijzigd. De VLD-fractie voelt zich triest en onzeker. Onzeker omwille van wat we nu moeten denken over VU&ID, maar ook onzeker over de toekomst van het Lambermontakkoord.

Vanuit deze assemblee ben ik goed vertrouwd met de VU&ID-fractie. Ik moet toegeven dat het hierbij om een bijzonder positieve ervaring gaat. Er zijn twee correcte VU&ID-ministers in de Vlaamse regering en wij ervaren de samenwerking met VU&ID als zeer open, op zowel menselijk als politiek-inhoudelijk vlak. Maar we kennen en begrijpen de VU&ID-collega's niet wanneer die tijdens hun partijraad een beslissing nemen die bij ons als bijzonder onbetrouwbaar overkomt. Het maakt ons onzeker over de toekomst van het Lambermontakkoord. We vrezen dat een nieuwe stap in de staatshervorming tijdens deze legislatuur daardoor zwaar gehypothekeerd wordt.

Nieuwe onderhandelingen zijn gevaarlijk en politiek ongezond. Ik ken geen communautaire onderhandelingen waarbij onbetrouwbaarheid nadien niet afgestraft werd. Hoe kan een onderhandelingspartner – een Vlaming of een Franstalige – nog vertrouwen hebben als een definitief akkoord achteraf niet definitief blijkt te zijn ? Inhoudelijk begrijpen we de beslissing van de VU&ID-partijraad dan ook niet. Gaat het om interne afrekeningen of kan deze

Denys

partijraad niet het onderscheid maken tussen eenzijdig een partijprogramma opmaken en onderhandelingen voeren met Franstaligen ?

Het streven naar meer Vlaamse autonomie en de Vlaamse geloofwaardigheid van mijn eigen partij zijn in mijn hele politieke loopbaan steeds bijzonder gevoelige punten geweest. Ook in de vorige legislatuur heb ik binnen mijn eigen partij herhaaldelijk gezegd dat de Vlaamse geloofwaardigheid van de VLD zich niet zal meten aan wat wij zeggen in ons partijprogramma of in het Vlaams Parlement. Die geloofwaardigheid zal worden getoetst aan wat wij bereiken in de onderhandelingen met de Franstaligen.

De VLD is fier op wat de regeringsleiders – Guy Verhofstadt en Patrick Dewael – met dit Lambermontakkoord hebben bereikt. (*Rumoer*)

Ik zeg dit niet vanuit een enggeestige partijpolitieke opstelling, wel integendeel. Hoe langer ik in het parlement zetel, hoe meer bewondering ik krijg voor alle auteurs van alle staatshervormingen die ons land sinds 1970 gekend heeft. Ik heb geen moeite om te erkennen dat partijen zoals de Volksunie en de CVP daar, naast nog andere partijen, een belangrijke rol in hebben gespeeld. Ik heb er wel moeite mee als sommigen nu zeggen liever geen staatshervorming te hebben dan deze staatshervorming.

Het Lambermontakkoord is als proces in de hervorming van onze staat even belangrijk voor Vlaanderen als de andere stappen die bij vorige staatshervormingen werden gezet. Voor het eerst wordt een gedifferentieerde aanpak in de fiscaliteit tussen de regio's mogelijk. Voor het eerst belandt het zwaartegewicht van buitenlands gerichte departementen zoals buitenlandse handel, ontwikkelingssamenwerking en landbouw op het niveau van de regio. Voor het eerst zal door de overheveling van de gemeente- en provinciewet een gedifferentieerde aanpak in het interne binnenlandse bestuur mogelijk worden. Zij die dat te onbelangrijk vinden om deze staatshervorming goed te keuren, nemen een bijzonder zware verantwoordelijkheid. Zij verkiezen eigen profileringsdrang boven het algemeen Vlaams belang.

Sommige tegenstanders kan ik begrijpen. Ik denk daarbij aan hen die een staatshervorming willen zonder te onderhandelen met de Franstaligen. Het Vlaams Blok wil separatisme en wil op een eenzijdige manier de Vlaamse onafhankelijkheid uitroe-

pen in het Vlaams Parlement. Bij mijn weten zijn zij echter de enigen die dat extreme standpunt verwoorden. Alle andere Vlaamse partijen streven naar een grotere autonomie, maar willen een Belgisch samenlevingsmodel behouden. Met het Vlaams Blok is een debat over de staatshervorming dan ook onmogelijk.

Maar aan de andere collega's durf ik openlijk de volgende vraag stellen : had ooit iemand durven denken dat we in anderhalf jaar zo ver zouden staan in de onderhandelingen met de Franstaligen ? (*Rumoer bij de CVP en het VB*)

Tijdens de vorige legislatuur stuurde de toenmalige voorzitter van de commissie voor Staatshervorming, de heer Sauwens, na ons debat over de resoluties, een uitnodiging naar het Waals Parlement, de Franse Gemeenschapsraad en het Brussels Parlement met de vraag om eens van gedachten te wisselen. We kregen nul op het rekest. Er was geen enkele opening mogelijk. De Franstaligen wilden niet met ons praten over de resoluties. Mijnheer Vandenberghe, in Franstalig België was u persona non grata als het ging over de staatshervorming.

Ik geef toe dat ik in mijn eerste betoog over de communautaire problematiek sinds de nieuwe legislatuur zelf twijfelde aan de haalbaarheid van nieuwe stappen. Ik had de eer deel uit te maken van de Costa, maar ik ergerde me aan de traagheid van dat forum. De regeringsleiders moesten zelf de teugels in handen nemen. Als we een beetje eerlijk willen zijn, moeten we toegeven dat de strategie van federaal premier Verhofstadt en van minister-president Dewael de juiste is gebleken. Zij hebben geopteerd voor de koppeling van een betere verstandhouding met de Walen aan een herfinanciering van het onderwijs, aan de fiscale autonomie en aan bevoegdheidsoverdrachten.

Ik wijs er u op dat de herfinanciering van het onderwijs niet enkel een Franstalige eis was. De heer Vandenberghe heeft tijdens de vorige legislatuur dikwijls meer geld voor het onderwijs gevraagd. Hij doet dat nog steeds, maar toen vroeg hij met name om meer geld van de federale overheid.

We moeten alles als een geheel beschouwen. We moeten ons durven afvragen of de herfinanciering van het onderwijs als uitvoering van het Lambermontakkoord, het einde zou betekenen van de staatshervorming. Ik ben ervan overtuigd dat dit niet het geval is. De VLD-fractie blijft achter de afspraken uit het Vlaams regeerakkoord staan. Ik wijs er u op dat die afspraken niet enkel zijn gemaakt op het niveau van dit parlement, maar ook

Denys

door de Vlaamse meerderheidspartijen op de andere niveaus.

Bij de hervorming van de NMBS zullen we de verhoging van de regionale inbreng eisen. We willen dit bereiken via een Vlaamse vertegenwoordiging in de raad van bestuur. De opbouw van het investeringsprogramma moet in Vlaanderen gebeuren, en niet vanuit de zogenaamde NMBS-gezinde raad van bestuur.

De VLD-fractie heeft er geen moeite mee te erkennen dat we niet alles hebben bereikt, maar als ik de drie pakketten op een waardeschaal plaats, dan is het resultaat goed. De fiscale autonomie geef ik zes op tien. We verhogen onze fiscale autonomie immers tot 25 percent van onze middelen. Ik geef toe dat dit niet de gevraagde 50 percent is, maar het is veel meer dan de huidige 10 percent.

De overheveling van de bevoegdheden Landbouw, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking scoort acht op tien. Herinnert u zich dat CVP-woordvoerder Herman Van Rompuy als eerste was gekant tegen de overheveling van Landbouw? Hij schaarde zich al heel snel achter de kritiek van de Boerenbond. *(Opmerkingen bij de CVP en het VB)*

De overheveling van de gemeente- en provinciewet krijgt van ons tien op tien. *(Opmerkingen bij de CVP en het VB)*

De overheveling gaat een stuk verder dan was afgesproken in het Sint-Michielsakkoord. Toen had men het enkel over de overheveling van de organieke wetten. Een werkgroep zou worden belast met die taak. De CVP is echter nooit geslaagd in de uitvoering van die bepaling, omdat ze bezweek onder het veto van haar zusterpartij, de PSC. Vandaag bieden beide partijen hun steun aan bij onderhandelingen, maar ze nemen nog steeds tegengestelde standpunten in.

Beste leden van de CVP, probeert u eerst om een overeenkomst te bereiken binnen de christen-democratische familie. *(Rumoer bij de CVP)*

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Ik heb u laten uitspreken omdat ik hoopte dat u iets zou zeggen over de gevolgen voor de Brusselse Vlamingen. U hebt ze in de steek gelaten met dit akkoord, en toch geeft u het 10 op 10.

De heer André Denys : Ik kom tot dat punt. De VLD geeft de overheveling van de gemeente- en provinciewet dus 10 op 10. De overheveling van alles wat met binnenlands bestuur te maken heeft, is in centen uitgedrukt niet belangrijk, maar het is des te belangrijker in het verwerven van autonomie die voor de mensen echt voelbaar is. We geloven dat het lokale bestuur het dichtst bij de mensen staat. Hier krijgen we de kans om een eigen binnenlands bestuur te ontwikkelen.

Het kerntakendebat voor de gemeenten en provincies wordt veel zinvoller. Het gronddecreet voor Vlaanderen wordt veel ruimer en zinvoller. Vlaanderen zal op een autonome manier kunnen discussiëren over migrantenstemrecht en over de vraag van stemrecht en stemplicht. De federale minister van Binnenlandse Zaken mag zijn titel van binnenlandse zaken inleveren, want hij wordt straks enkel minister van veiligheid en vreemdelingenzaken.

Als ik de opsomming maak van al deze punten, dan is het resultaat 24 op 30 en dat is nog steeds grote onderscheiding. De grootste kritiek op het akkoord is dat er geen waarborgen zijn voor de Vlamingen in Brussel bij de overheveling van de gemeentewet. Dat was ook een van mijn eerste reacties op het partijbureau. De minister-president was daar getuige van. Ik ben snel van mening veranderd toen ik de strategie van de premier en de minister-president desbetreffend vernam.

De Franstaligen wilden een koppeling maken tussen de positie van de Franstaligen in de Rand en die van de Vlamingen in Brussel. Door het dossier door te schuiven naar de Brusselse Costa hebben ze die koppeling vermeden. Als ik er dieper over nadenk, dan hebben ze gelijk. Als we eerlijk zijn, moeten we toegeven dat dit parlement de fout heeft gemaakt om al te graag zelf een samenlevingsmodel voor Brussel te willen uitschrijven. De bedoeling van de commissie voor Staatshervorming was goed, maar was dat wel de juiste aanpak? We probeerden een model voor Brussel uit te tekenen, waarbij het werd bestuurd door de twee gemeenschappen.

De eersten die daartegen in opstand kwamen, waren de Brusselse Vlamingen zelf. De heer Vandebossche heeft dat onderdeel van de resoluties dan ook niet goedgekeurd. Is het niet beter om vertrouwen te schenken aan de Brusselse Costa en de Vlaamse politici in Brussel? De VLD heeft alleszins vertrouwen in de heer Vanhengel. Ik denk dat de CVP ook vertrouwen mag hebben in de heer Chabert.

De voorzitter : De heer Vandebossche heeft het woord.

De heer Walter Vandebossche : Mijnheer Denys, u creëert – net zoals premier Verhofstadt – bewust verwarring over de opdracht van de Brusselse Costa. Daar wordt gesproken over de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen binnen de gewestelijke instellingen. U zegt dat u het dossier zult doorschuiven naar de Brusselse Costa. Ik zal de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Brusselse Vlamingen op gemeentelijk niveau laten agenderen op de Brusselse Costa.

De heer Vanhengel en consorten zullen kleur moeten bekennen en zeggen of ze bereid zijn binnen Brussel daar al dan niet over te praten. Ze zullen het niet doen, want zoiets past niet in de strategie. Ik vind het niet ernstig dat u, zoals premier Verhofstadt, deze verwarring hier creëert en dat u weigert die twee beleidsniveaus uit elkaar te houden. U spuit mist om te verbergen dat u de Brusselse Vlamingen op gemeentelijk niveau volledig in de steek hebt gelaten in het Lambermontakkoord.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Eigenlijk hoort deze problematiek thuis op het federaal niveau. Mijnheer Denys, u tracht eigenlijk uw onkunde en uw onmacht door te schuiven naar een ander niveau, waar er een heel andere verhouding is tussen de Vlamingen en de Franstaligen dan op federaal niveau. Het is op dat niveau dat die waarborgen die u zagezegd nog aan de Brusselse Vlamingen laat, worden geschonden.

U dwingt ons nu om op het Brusselse niveau een aantal zaken te regelen, terwijl de Franstaligen er de absolute meerderheid hebben, terwijl de Vlamingen in het federaal Parlement in de meerderheid zijn. Dat is de waarborg die we hadden en die we nog steeds hebben. Ik hoop dus dat het Lambermontakkoord het niet haalt, want dan ontnemt u ons de waarborg van de Vlaamse meerderheid op nationaal niveau.

Uiteraard zijn wij voorstander van de overheveling van de gemeente- en de provinciewet naar de gewesten. Voor Brussel mag dat echter niet zomaar gebeuren. We hebben met alle Vlaamse partijen van Brussel de minimumvoorwaarden vastgelegd en die zijn heel duidelijk. De zaak moet op federaal niveau worden geregeld. Er moet vooraf een waarborg voor een Vlaamse participatie op gemeentelijk niveau zijn, en nadien moet de wet kun-

nen worden gewijzigd door een dubbele meerderheid in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Dat waren de minimumvoorwaarden. Als u die niet uit de onderhandelingen kon halen, dan kon u iets anders doen, namelijk Brussel voor deze kwestie in de koelkast steken. De CVP heeft dat in 1980 gedaan voor heel belangrijke zaken, tot het klimaat rijp was om een evenwichtig akkoord te kunnen bereiken.

U mag niet vergeten dat Brussel de federale hoofdstad is waar Vlamingen en Franstaligen positief moeten kunnen samenwerken. U hebt ons de hefboomen ontnomen om dat te kunnen doen. Onze ervaring is dat men in Brussel elke dag positief samenwerkt als men maar verplicht wordt om samen te werken. Het enige wat u ons nu nog laat is dreigen met een crisis in de Brusselse regering, met de institutionele atoombom en met de georganiseerde onverantwoordelijkheid. (*Rumoer*)

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Grouwels, het is makkelijk praten vanuit een rol in de oppositie. Dat genoeg heb ik ook lang gesmaakt. (*Opmerkingen van mevrouw Brigitte Grouwels*)(*Rumoer*)

Mevrouw Grouwels, mag ik mijn redenering afmaken ? (*Opmerkingen van mevrouw Brigitte Grouwels*)

De voorzitter : Mevrouw Grouwels, u hebt het woord niet gekregen. De minister-president heeft het recht te antwoorden.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Grouwels, in een debat is het essentieel dat we naar elkaar trachten te luisteren. Wat ik wil zeggen is dat het makkelijk praten is vanuit de oppositie. Nog geen twee jaar geleden, toen het in de Kamer over de herziening van artikel 8 van de Grondwet en over het stemrecht voor EU-onderdanen ging, stond ik samen met de heer Bourgeois en anderen uren op de tribune om te zeggen dat het stemrecht voor EU-onderdanen verstrekkende gevolgen kon hebben in Brussel en de Rand. Ik zei toen ook dat dat het uitgelezen moment was om de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen te bespreken. Ik denk trouwens dat u het met mij eens was. U functioneerde toen in de Vlaamse regering. U functioneert trouwens nog steeds in de CVP.

Op dat ogenblik zeiden de tenoren van de CVP in de Kamer echter dat die kwestie niet aan de orde

Dewael

was en dat het iets voor later was. Artikel 8 werd dus effectief gewijzigd, zonder die gelegenheid te baat te nemen. Ik zeg dat alleen maar om u te wijzen op de gevaren van de comfortsituatie waaruit u nu denkt. Er zijn een aantal zaken die u vroeger betracht hebt, maar niet hebt kunnen hardmaken omdat u toen ook in een federale regering zat, en moest leven met Franstaligen.

Het is iets te gemakkelijk om hier eenzijdig te decreteren wat er zou moeten gebeuren, net alsof er geen andere partij bestaat. Als men met twee leeft, moet men met die andere praten en overeenkomen. Dat is waar de CVP mij toen in de Kamer tot vervelens toe op wees. (*Rumoer*)

De heer Walter Vandenbossche : U hebt vandaag de Brusselse Vlamingen in de steek gelaten.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Dewael, het is wel zo dat mijn partij dit punt van de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen op gemeentelijk vlak in Brussel ingeschreven heeft in haar partijprogramma. Dat behoort tot de vijf punten die wij wilden realiseren in de staatshervorming.

Minister-president Patrick Dewael : Mevrouw Grouwels, dat is het punt niet. Het gaat erom dat u toen politieke macht had. U had toen de kans om dat punt erdoor te drukken, want er moest een wijziging komen van de grondwet. (*Opmerkingen van mevrouw Brigitte Grouwels*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, misschien een beetje tegen mijn gewoonte in wil ik dit debat niet polemiseren, omdat ik de inzet en de omstandigheden ervan te belangrijk vind om het te laten verwateren in politiek getouwtrek. Ik wil hier daarom de mening van de VLD-fractie over de goede en de gevoelige punten geven.

Over de randgemeenten wil ik nog zeggen dat wij geen koppeling maken met de positie van de Vlamingen in Brussel, en dat voor ons de faciliteiten niet eeuwigdurend zijn. De zes faciliteitengemeenten in Vlaanderen zijn Vlaams grondgebied. Iedereen heeft het recht om in privé-situaties zijn eigen taal te spreken, maar in de omgang met de overheid geldt voor ons het principe van de inburgering.

Persoonlijk heb ik ook bedenkingen bij de omzendbrief die destijds werd uitgevaardigd. Ik denk niet dat dit een ideaal instrument is om die inburgering te bevorderen, maar het moet wel duidelijk zijn dat wij achter de filosofie staan die aan de basis van deze omzendbrief ligt. Zolang de Raad van State hierover geen uitspraak gedaan heeft, moet hij dus behouden blijven.

In mijn inleiding ben ik misschien een beetje pessimistisch geweest met betrekking tot de toekomst van het Lambermontakkoord. Ik zou op een andere toon willen afsluiten. De inzet van het Lambermontakkoord is meer fiscale autonomie, echte bestuurlijke autonomie en meer inspraak in het buitenlands beleid. Deze inzet is zo groot dat ik me niet kan voorstellen dat er mensen, zowel bij de Volksunie als bij andere partijen die willen dat Vlaanderen grotere autonomie krijgt, tegen dit akkoord zullen stemmen. In elk geval steunt de VLD-fractie dit akkoord, wij vinden het een goed akkoord en hopen dat het een wet zal worden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Van Hecke heeft het woord.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Mijnheer de voorzitter, de heer Denys heeft herhaaldelijk verwezen naar de besprekingen die tijdens de vorige legislatuur werden gehouden in de commissie voor Staatshervorming. Ik heb er geen probleem mee dat hij zich inschrijft in de nieuwe realiteit. Minister-president Dewael heeft daarnet ook gezegd dat er een verschil is tussen het voeren van oppositie en het deel uitmaken van de meerderheid. Ik heb wel problemen met zijn toch wel zeer positieve beoordeling van het voorliggende akkoord.

De heer Denys heeft bij de goedkeuring van de resoluties de heer De Roo en toenmalig minister-president Van den Brande bezworen om te zeggen dat er waterdichte garanties moesten worden gegeven, en dat de CVP in geen enkele federale regering zou stappen indien de voorliggende resoluties niet in een federaal regeerakkoord zouden staan.

Mijnheer Denys, enige bescheidenheid zou u sieren. Enige oprissing van uw geheugen zou u ook goed doen. (*Applaus bij de CVP en het VB*)

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, minister-president Dewael had het na de onderhan-

Van Hauthem

delingen over een historisch akkoord. Gisteren werd zijn feestje echter grondig verknald. In Brussel zou men zeggen: 'Hij is op een bec de gaz gelopen'.

We zitten in een kafkaïaanse situatie. We debatteren over een akkoord dat niet meer bestaat. Mijnheer de minister-president, het spreekwoord zegt: 'Hoogmoed komt voor de val'. In uw geval is dat zeker van toepassing. Hetzelfde geldt voor de twee VU-ministers. De arrogantie waarvan u blijk hebt gegeven om het Lambermontakkoord in de regering goed te keuren, ermee naar het Overlegcomité te trekken en mee te delen dat alles in kannen en kruiken is, gaat ver. Binnen één van de coalitiepartners was de besluitvorming immers allesbehalve rond. Mijnheer de minister-president, die stuitende arrogantie komt als een boemerang in uw gezicht terecht.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Hauthem, ik wens de zaken toch enigszins te verduidelijken. Vorige week dinsdag werd een akkoord bereikt over Lambermont-bis. Op dat moment werd afgesproken op donderdag een vergadering van het Overlegcomité te houden. Woensdag heeft het partijbestuur van de VU dat akkoord met een overgrote meerderheid goedgekeurd.

Ik heb er zelf op aangedrongen om de vergadering van het Overlegcomité uit te stellen. De vergadering werd daardoor geagendeerd op vrijdag om 9 uur. Ik heb voor de tweede maal een uitstel gevraagd omdat volgens mij de regering zich over de teksten moest uitspreken. Op vrijdag heeft het partijbestuur opnieuw vergaderd. Op de vergaderingen van woensdag en van vrijdag heb ik aangekondigd naar het Overlegcomité te gaan namens de Vlaamse regering. Woensdag noch vrijdag heeft iemand binnen mijn partijbestuur enig bezwaar gemaakt.

De Vlaamse regering heeft technische verduidelijkingen over vijftien punten gevraagd. De vergadering van het Overlegcomité was gepland om 4 uur 's namiddags. Omdat er om 4 uur een extra bijeenkomst was van mijn partijbestuur, heb ik uitdrukkelijk voor de derde keer uitstel gevraagd, dit keer tot 17 uur. Niemand heeft me toen op het partijbestuur gezegd dat ik namens de Vlaamse regering de

teksten op het Overlegcomité niet mocht goedkeuren.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, u ontkracht mijn opmerkingen niet. Ik moet me trouwens niet mengen in procedures die in andere partijen courant zijn. Ik vind het enkel arrogant dat een regering naar het Overlegcomité trekt met een aantal teksten, die wij trouwens nog steeds niet hebben gekregen. U trekt met de Vlaamse regering naar het overleg, terwijl niet alle coalitiepartners hun interne besluitvorming hebben afgerond. Niet ik leg hun interne procedures vast; zij doen dat zelf. Deze arrogantie komt als een boemerang terug. De huidige toestand kan niet zonder gevolgen blijven voor uw regering. U kunt doen alsof er niets aan de hand is. U kunt beweren dat de staats-hervorming een federale aangelegenheid is waarmee de Vlaamse regering als dusdanig niets mee heeft te maken. Maar als u dat zegt, dan drijft u de arrogantie ten top. Hoe u het ook draait of keert: een van uw coalitiepartners heeft u een onvoldoende gegeven. Hij heeft u voor de staats-hervorming terug naar af gestuurd.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Ik begrijp dat niet goed. U weet dat ik in het buitenland was, en me heb laten vervangen voor de bijeenkomst van het Overlegcomité. U zegt dat de interne besluitvorming van een van de coalitiepartners nog niet was beëindigd. Ik neem daar akte van. Ik mag me niet bemoeien met de interne besluitvorming van de partij van minister Anciaux, maar hij heeft daarover hier toch al een belangrijke verduidelijking gegeven.

Uiteindelijk moet het akkoord worden goedgekeurd in de federale Kamer. Nog voor de bijeenkomst van gisteravond hebben kamerleden gezegd dat ze de teksten in eer en geweten zullen beoordelen. A contrario leid ik daaruit af dat er geen absolute zekerheid bestaat over de goed- of afkeuring van de teksten, zelfs als men gisteravond aan het akkoord zijn goedkeuring had gehecht. Uiteindelijk moeten we het akkoord beoordelen op het ogenblik dat de eindstemming in de Kamer van Volksvertegenwoordigers op de agenda staat. Dan zal men een oordeel uitspreken over de teksten die we kennen, maar ook over nieuwe elementen over belangrijke samenwerkingsakkoorden.

Dewael

Men stelt vragen over zaken die er nog niet zijn. Dat is terecht. In de teksten wordt verwezen naar samenwerkingsakkoorden, die moeten zijn afgesloten op het ogenblik dat de Kamer en de Senaat over het Lambermont-akkoord stemmen. Ik kan perfect begrijpen dat sommigen zeggen dat we eerst de teksten van die akkoorden moeten kunnen bestuderen. Verder zijn er zaken waarvan noch u, noch ik, weten wat er in de komende weken van zal worden. De heer de Donnée heeft de mini-Costa van Brussel opnieuw samengeroepen. We weten niet of die bijeenkomst de komende weken tot resultaten zal leiden. Als dat zo zou zijn, dan is dat belangrijk voor een eindoordeel.

U bekritiseert het feit dat we op een bepaald ogenblik naar het Overlegcomité zijn getrokken. Maar op welk ogenblik mag dat dan wel? We deden dat nadat alle coalitiepartners signalen hadden uitgezonden dat we sneller moesten werken. Dat betekent echter niet dat onze vragen verdwenen zijn. Onze vragen van enkele maanden geleden zijn er nog steeds.

De heer Joris Van Hautem : Gisteren zijn er fundamentele vragen aan bod gekomen dan de vraag hoe het nu zit met de plantentuin in Meise.

Minister-president Patrick Dewael : Eén vraag komt steeds terug : wat gebeurt er met de buitenlandse handel? Het is essentieel dat daarover een samenwerkingsakkoord op papier wordt gezet. Er zijn ook vragen over de financiering van de ontwikkelingssamenwerking. Die moet worden verduidelijkt. Er zijn altijd al vragen gesteld over de situatie van de Vlamingen in Brussel. Ik wil heel uitdrukkelijk stellen dat dit een onderdeel is van het Brussels regeerakkoord. In dat regeerakkoord staat dat Brussel dat zelf naar zich toetrekt. Laat ons binnen enkele weken de mini-Costa van heer de Donnée beoordelen. Ik begrijp niet dat we daar vandaag een probleem moeten over maken. Het eindoordeel kan pas gebeuren op het ogenblik dat de eindstemming in de Kamer nakend is. Daar is een tweederde meerderheid nodig. Dat wordt het moment van de waarheid.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de minister-president, wat is volgens u de agenda van de Brusselse Costa? Zullen de heren Vanhengel en Gatz onze vraag steunen om de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in Brussel op het gemeentelijk niveau daar te behandelen? Daar moet u vandaag duidelijkheid over verschaffen. U bent niet eerlijk.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Vandenbossche, ik treed niet in de plaats van de heer Vanhengel of van anderen. Dat zou oneerbiedig zijn. U doet dit ook niet voor de heer Chabert.

Ik hoor steeds meer van Brusselse Vlamingen dat zij het bemoederen vanuit dit huis moe worden. Deze Vlamingen functioneren met een eigen dynamiek. Zij functioneren, samen met de Franstaligen, in een eigen gewestelijke instelling. Zij moeten en willen ook samenwerken met de Franstaligen. Zij willen stoppen met quota en allerhande protectionistische maatregelen.

Bijvoorbeeld in de gemeente Evere leveren de Brusselse Vlamingen goed werk en gaan ze vooruit. Zij maken een derde van de gemeenteraadsleden uit. Geef de Brusselse Vlamingen de kans om samen met de Franstaligen akkoorden te sluiten. Dit is uitdrukkelijk in het Brussels regeerakkoord ingeschreven. Daarom ook zijn wij hier in deze onderhandeling niet bij blijven stilstaan.

Wij hebben dit evenmin een aantal maanden geleden gedaan. Lambermont-bis is geen nieuwe onderhandeling geweest, maar de vertaling van een bestaand akkoord. Degenen die toen ontevreden waren, zullen dit nu nog wel zijn. Wij hebben geen nieuwe terreinen aangesneden. Mochten we dit gedaan hebben, dan zouden we zeker nieuwe vragen van de andere zijde gekregen hebben. Het is niet meer, noch minder de uitvoering van het Lambermontakkoord. Toen al zijn we er van uitgegaan dat de hele kwestie van de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen tot op vandaag functioneert. U moet nagaan welke verantwoordelijkheden daar spelen. De heer Chabert voelt zich vandaag als een vis in stromend water.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, het zal u misschien niet opgevallen zijn dat ik niet gemandateerd ben om namens de fractie te spreken. Ik kan wel nog in eigen naam antwoorden op vragen die door collega's worden gesteld.

De minister-president heeft dingen gezegd die ik had kunnen zeggen. De CVP-collega's uit de Brusselse Hoofdstedelijke Raad kennen het Brussels regeerakkoord zeer goed. In dit regeerakkoord staat dat er een discussie zal ontstaan – die is reeds begonnen, heeft weer stilgelegd en werd hervat – over enerzijds de gewaarborgde vertegenwoordiging van de Vlamingen in de Hoofdstedelijke Raad, en anderzijds over de vraag van de Franstali-

Gatz

gen voor een gedeeltelijke herfinanciering van de Franse Gemeenschapscommissie.

Mijn kiezers zullen wel oordelen of ik hier en in Brussel al dan niet een goede Vlaming ben. Ik zet het punt opnieuw op de agenda van de Costa zoals in het regeerakkoord is afgesproken. De andere punten wil ik met mijn CVP-collega's overleggen, maar nu wordt er in het openbaar een spelletje van gemaakt en wordt getracht mij mee te trekken om na te gaan wie de beste Vlaming is.

Daar antwoord ik het volgende op. Neem met minister Chabert contact op en vraag hem zijn oordeel over deze zaak. Het is immer al te gemakkelijk om in de Hoofdstedelijke Raad en regering in de meerderheid te zitten en nu een oppositietaal te verkondigen, terwijl minister Chabert mooi buiten schot blijft. (*Applaus bij VU&ID, de VLD en de SP*)

De voorzitter : Minister Stevaert heeft het woord.

Minister Steve Stevaert : Ik wil een en ander even verduidelijken. Wij hebben dit in de regering besproken en daar is de agenda geschetst. Er is vijf uur na elkaar doorgewerkt. Op de vergadering van het Overlegcomité waren de heren De Donnée en Chabert aanwezig. Ik heb vastgesteld dat de heer Chabert niet tegengestemd heeft. Hij heeft akte genomen. (*Opmerkingen van mevrouw Brigitte Grouwels*)

De heer Eric Van Rompuy : De heer Chabert heeft in een communiqué meegedeeld dat hij een volledige tegenstander is van het Lambermontakkoord. Er is wel degelijk een nieuw element. Het Brussels regeerakkoord werd vorig jaar gesloten. Toen wist men nog niet dat de gemeentewet zou worden overgeheveld.

De overheveling van de gemeentewet is een nieuw gegeven. Vlaanderen vroeg om de dubbele meerderheid en de waarborgen voor de Brusselse Vlamingen bij de onderhandelingen af te dwingen en vast te leggen in een federale wet. De Costa voorziet enkel in het optrekken van de minimumvertegenwoordiging in de Brusselse Gewestraad. Dat heeft niets te maken met de discussie over de overheveling van de gemeentewet. Minister Chabert heeft in dit alles helemaal geen rol gespeeld. De waarborgen voor de Vlamingen moeten door de Kamer in een wet worden vastgelegd, en hebben niets te maken met de Brusselse Costa.

Mijnheer de minister-president, het is misplaatst om de zwakke schakel te zoeken in de CVP-oppositie en die aan te grijpen als uw laatste alibi. U moet uw plicht doen. U hebt de gemeentewet overgeheveld zonder bijzondere meerderheden in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad op te leggen en zonder te zorgen voor waarborgen voor de Brusselse Vlamingen. Dat is uw grote blunder, en u moet niet proberen het debat een andere wending te geven.

Minister Stevaert, in een Overlegcomité wordt niet gestemd over de overheveling van de gemeentewet. Minister Chabert heeft het Lambermontakkoord nooit goedgekeurd.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, dit is een merkwaardig debat. De minister-president antwoordde zonet op iets wat ik nog niet eens had gezegd. Mijnheer de minister-president, ik had het onder meer over de cohesie van uw regeringsploeg. Ik denk namelijk dat u met een existentieel probleem zit. Namens wie spreekt minister Anciaux nu nog ? Namens wie spreekt mijnheer Van Grembergen ? Namens de Volksunie ? Namens de fractie ? Mijnheer Van Grembergen, het was toch de bedoeling dat u hier hetzelfde zou zeggen als op federaal niveau. Mijnheer de minister-president, het is een complete chaos. U weet niet meer met wie u op dit ogenblik aan het regeren bent. (*Applaus bij het VB en de CVP*)

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, het engagement om dezelfde taal te spreken kan uiteraard enkel gelden voor de fracties en partijen die zowel in de Vlaamse als in de federale regering vertegenwoordigd zijn. Bij mijn weten maakt VU&ID geen deel uit van de federale regering. Men kan deze partij dan ook moeilijk verwijten dat zij misschien een andere invalshoek heeft in het federale parlement dan hier.

Ik heb u alleen maar onderbroken omdat u sprak over hoogmoed. Uit het overzicht van de gebeurtenissen van vorige week blijkt dat wij tot aan het Overlegcomité de stappen hebben ondernomen die we moesten ondernemen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, u telt twee ministers in uw rangen waarop u niet echt kunt rekenen, en die niet echt de

Van Hauthem

emanatie zijn van wat leeft in deze coalitiepartner. Als de Vlaamse regering een belangrijk deel van het regeerakkoord – het deel waarvoor de Volksunie bereid was om in de regering te stappen – niet zou kunnen uitvoeren, dan is dat een existentieel probleem.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, voor alle duidelijkheid : de VU&ID-fractie heeft haar goedkeuring gehecht aan het Vlaams regeerakkoord. Als gevolg daarvan heeft ze twee ministers voorgedragen. Deze ministers genieten op dit ogenblik het volle vertrouwen van de fractie. Bovendien is onze inschatting van het Vlaams regeerakkoord ongewijzigd. Geen enkele regeringspartner heeft gezegd geen vertrouwen meer te hebben in VU&ID. Ook wat ons betreft is er geen vertrouwensprobleem.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer Van Hauthem, ik begrijp heel goed dat er in uw partij een zekere zenuwachtigheid heerst. Ik herhaal wat ik hier heb gezegd tijdens de begrotingsbespreking : de Volksunie is één en ondeelbaar. Dit geldt voor deze fractie en voor mijn collega's in andere assemblees. Wel moeten we de woorden van de minister-president van zonet beamen. Wat staat er op papier en wat zal er echt op papier staan ? Welke samenwerkingsakkoorden hebben we en krijgen we voorgelegd ? Pas op dat ogenblik zal er ten gronde worden geëvalueerd. Dat hier momenteel enige discussie over bestaat binnen mijn fractie en mijn partij klopt. Net als de minister-president willen we verduidelijkingen. Als we deze zullen krijgen, laat dan alstublieft deze nervositeit verdwijnen.

De heer Joris Van Hauthem : Ik ben helemaal niet zenuwachtig. U zou beter zenuwachtig zijn over wat er de komende dagen en weken nog te gebeuren staat.

We hebben hier al eens gedebatteerd over de principes van het Lambermontakkoord. Ik zal onze kritiek dus niet in detail herhalen. Ik wil alleen een paar punten aanhalen. Bij de herfinanciering van de gemeenschappen blijft het Sint-Elooisakkoord overeind. Nochtans moest het luidens VU&ID op het einde van 2001 afgelopen zijn met die verdeling van de BTW-opbrengsten op basis van oncontro-

leerbare leerlingenaantallen. Het grootste deel van de bijkomende dotatie komt nog steeds van de BTW-opbrengsten en niet van de personenbelasting. In elk geval gaat het nog steeds over 65 procent.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : U moet eerlijk zijn. In de financieringswet is het leerlingencriterium op geen enkele wijze opgenomen. Dit criterium werd er buiten gehouden. Het is dus onjuist om te stellen dat het Sint-Elooisakkoord gebetonneerd is in de financieringswet zoals die nu voorligt. Dit klopt niet.

De heer Joris Van Hauthem : Dat weet ik nog niet, maar dit gebeurt in elk geval op basis van de BTW-opbrengsten en niet op basis van de personenbelasting, al was het maar voor een klein deel.

Minister Bert Anciaux : U weet perfect dat het Lambermontakkoord precies zo interessant is omdat men evolueert van de huidige verdeelsleutel, met een gedeelte BTW en een gedeelte personenbelasting, naar 100 percent personenbelasting. Dat is precies de hele omwenteling waarover ik het net had.

De heer Joris Van Hauthem : Binnen tien jaar.

Minister Bert Anciaux : Er is inderdaad een overgangperiode, maar dit heeft betrekking op het totaal van de financiering voor de gemeenschappen, omdat de welvaartsvastheid ook voor 100 percent aan de personenbelasting wordt gekoppeld. Op termijn is er dus een evolutie naar 100 percent personenbelasting. Dat is een niet te onderschatten verdienste. Ik vrees dat we hier heus niet altijd de kans toe zullen krijgen.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Minister Anciaux, u beweert dat het criterium van de leerlingentelling niet in de financieringswet staat. Dat staat er wel in, met de wet die werd goedgekeurd als gevolg van het Sint-Elooisakkoord. Ik heb hier uw teksten over de wijziging van de financieringswet. Daarin wordt dat artikel niet gewijzigd. Dat blijft er gewoon voor eeuwig in staan. U voorziet nu in een bijkomende financiering, die u welvaartsvast maakt. Op termijn gebeurt daar een gedeeltelijke verschuiving naar de personenbelasting. Maar in het verleden gebeurde elke bijkomende financiering, voor bijkomende bevoegdheden, meteen op basis van de personenbelasting, en niet na tien jaar.

Caluwé

Wat u nu doet, is voor dat bijkomende stuk de zaken met tien jaar uitstellen.

Voor de basis – het gros, dat uit de BTW-dotatie komt en jaarlijks wordt geïndexeerd – zal men ieder jaar leerlingen moeten tellen. We hebben ondertussen ook al kunnen vaststellen dat die tellingen op een oncontroleerbare manier gebeuren. U wilde bepaalde financieringen stoppen, bijvoorbeeld in verband met groepen van leerlingen uit de randgemeenten en uit de grensstreek met Wallonië die aan de andere kant les volgen. U wilde dat stoppen, maar het blijft als zodanig voortbestaan. *(Opmerking van minister Bert Anciaux)*

Mijnheer de minister, zal men niet elk jaar opnieuw leerlingen tellen ?

Minister Bert Anciaux : Ik heb gezegd dat het leerlingencriterium als zodanig niet in de financieringswet is opgenomen.

De heer Ludwig Caluwé : Dat staat momenteel wel degelijk in de financieringswet. Dat is zo sinds het Sint-Elooisakkoord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister, hieruit blijkt dat u uw dossiers niet kent ! U onderhandelt zonder dossierkennis !

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Rompuy, u kent zelf het dossier niet. Ik zeg u dat het leerlingencriterium niet in de financieringswet is opgenomen.

De heer Eric Van Rompuy : We zullen de teksten samen eens bekijken.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, collega's, er is op zijn minst onduidelijkheid. Ik stel echter wel het volgende vast. Wanneer er bevoegdheden en middelen worden overgeheveld, past men altijd de verdeelsleutel aan naargelang het de Franstaligen het voordeligst uitkomt. Als het over landbouw gaat, dan is landbouweconomische activiteit geen criterium meer. Dan mag het een personenbelasting zijn, omdat die verdeelsleutel minder in ons voordeel speelt.

Ik wil ook nog iets zeggen over de gemeente- en provinciewet en over Brussel.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Hauthem, ik steek niet onder stoelen of banken dat de financiering voor landbouw niet is wat wij als ideaal beschouwden. Er zijn daar inderdaad twee verdeelsleutels : een op basis van wetenschappelijk onderzoek en een andere die vandaag voor landbouw geldt. Het gaat dan om 61,96 percent voor Vlaanderen. Dat is inderdaad minder dan de juiste re-tour. Zoals ik al zei, vind ik dit geen goede verdeelsleutel. Het gaat daar over enkele tientallen miljoenen die we verliezen in vergelijking met het ideale scenario.

De verdeelsleutel inzake de tewerkstellingsdotatie – de trekkingsrechten – hebben we buiten de bijzondere wet gehouden. Die moet inderdaad, zoals momenteel bepaald, altijd bij KB worden vastgesteld en kan ook jaarlijks bij KB worden vastgesteld.

Als we echter een totaalplaatje maken, dan mag iedereen de cijfers eens rustig bekijken. Zelfs als ik geen rekening houd met de negatieve term die in het voordeel is van Vlaanderen, stel ik nog altijd vast dat we in 2010 4,6 miljard frank in verband met de correctieterm winnen. Daarmee bedoel ik dan – bij gelijk beleid – het verschil tussen de inkomsten van de gewestbelasting ten opzichte van het min inzake personenbelastingen van vandaag.

Ik stel ook de volgende zaken vast. Voor landbouw verliezen in 2010 350 miljoen frank. Ten opzichte van de ideale verdeelsleutel verliezen we wat betreft de vreemde studenten 1,25 miljard frank. Dat staat hier wel niet in, maar ik neem het wel mee in rekening.

We kunnen ook uitgaan van de situatie waarin de trekkingsrechten gekoppeld zouden worden aan de personenbelasting. Dat zou eigenlijk niet logisch zijn, want het is niet zo abnormaal dat het ook gedeeltelijk gekoppeld is aan de cijfers van de werkloosheid. Hoe dan ook, zelfs als ik dit meereken, komen we aan een positief saldo van 1,5 miljard frank. In 2020 stijgt het tot een positief saldo van 11,4 miljard frank wat de gewestelijke inkomsten betreft. Als ik de negatieve term meereken, bedraagt het positieve saldo in 2020 17,4 miljard frank.

We kunnen uiteraard een mug met een olifant vergelijken. Ik vind het niet goed dat we wat landbouw betreft geen verdeling op basis van de personenbelasting hebben bereikt. De vergelijking tussen die tientallen miljoenen en de miljarden die

Anciaux

voortvloeien uit de correctie van de gewestelijke belastingen en uit het aftrekken van de personenbelasting, levert evenwel een positief saldo van ettelijke miljarden op. Ik beseft dat dit positieve saldo geen verantwoording is voor de verdeelsleutel inzake landbouw. Men moet echter geen mug met een olifant vergelijken. De olifant is nu eenmaal veel groter en vertrapt bij elke trap wellicht enkele muggen.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister, over Brussel wil ik het kort houden. Ik vind dat men zich wat dit betreft bijzonder hypocriet gedraagt. Ik vraag me af wat er gebeurd is met de minister-president, die als grote leider van de oppositie indertijd uren op de tribune van de Kamer van Volksvertegenwoordigers stond om bij de invoering van het gemeentelijk stemrecht voor burgers van de Europese Gemeenschap te pleiten voor garanties voor de Vlamingen op het lokale niveau.

De minister-president heeft de CVP toen verweten dat ze het probleem doorschoof. Ik verwijt hem vandaag dat hij net hetzelfde doet. De historische gelegenheid om de Vlamingen lokale garanties te geven, heeft zich aangediend. Door niets te doen, heeft de minister-president nu effectief de Brusselse Vlamingen aan de Franstaligen in de Rand gekoppeld.

Volgens de minister-president moet dit in de Brusselse Costa worden besproken. Hij zegt de Brusselse Vlamingen met andere woorden dat ze hun plan moeten trekken, want dat Vlaanderen hen laat vallen als een baksteen.

Alhoewel het niet veel met het voorliggende akkoord te maken heeft, wil ik hier ook even verwijzen naar de hypocriete redenering van de heer Sannen. Toen de heer De Mol onze lijst in Brussel trok, zei men dat het Vlaams Blok de Brusselse instellingen wou blokkeren. Dit was in de ogen van verschillende mensen een regelrechte schande.

De heer Sannen heeft nu evenwel gezegd dat minister Chabert, indien hij de nodige garanties niet krijgt, altijd de Brusselse instellingen kan blokkeren. Dit is een zeer hypocriete toestand. Indien ze hun plan niet kunnen trekken, moeten de Brusselse Vlamingen blijkbaar de instellingen blokkeren. Indien hij zo doorgaat, zal de heer Sannen ooit nog een inciviek worden genoemd. (*Applaus bij de CVP en het VB*)

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Van Hauthem, heeft de Brusselse regering dit goedgekeurd ?

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Sannen, in uw ogen moeten de Brusselse Vlamingen hun plan trekken. De Vlaamse regering staat niet langer achter hen en toont weinig interesse voor hun lot.

Wat de garanties voor de Franstaligen in de Rand betreft, vraag ik me af hoe het nu met de beruchte omzendbrief zit.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, ik zou even willen reageren op uw opmerkingen in verband met Brussel. Indien ik hiermee moet wachten tot mijn algemeen antwoord van straks zullen enkele elementen van de discussie wellicht verloren gaan.

Wat de Brusselse Vlamingen betreft, draagt de Brusselse Costa mijns inziens een belangrijke verantwoordelijkheid. Ik beseft evenwel dat men hier niet alles kan regelen. Het effectief samenbrengen van Franstaligen en Vlamingen in de Brusselse mini-Costa zou een belangrijk signaal zijn voor de federale regering om werk te maken van een aantal andere gemeentelijke aspecten. Ik ben het trouwens niet eens met de negatieve voorstelling van de feiten die ik hier constant hoor. Men marginaliseert de rol van de Vlamingen in Brussel.

De Vlaamse regering neemt haar verantwoordelijkheid in Brussel wel degelijk op. Ze investeert in Brussel via haar gemeenschapsbevoegdheden en via de VGC.

De heer Joris Van Hauthem : Dat heeft niets met de bestuurlijke instellingen te maken.

Minister-president Patrick Dewael : Dat klopt, maar het heeft veel te maken met de Vlaamse wil om in onze hoofdstad een kwalitatief aanbod inzake onderwijs, cultuur en welzijn te creëren. De participatiecijfers tonen aan dat dit aanbod steeds meer Brusselaars aanspreekt. In het onderwijs is de participatie al tot 25 percent gestegen. Deze cijfers spreken tot de verbeelding.

Brussel evolueert in de richting van een kosmopolitisch centrum. We moeten de internationale en de Europese gemeenschap een kwalitatief aanbod voorschotelen.

Ik herhaal dat uit de participatiecijfers blijkt dat er in Brussel al lang geen sprake meer is van die eeuwenoude strijd tussen Vlamingen en Franstaligen. Door de verlegging van de accenten in Brussel zelf

Dewael

zijn de Vlamingen er wel degelijk aanwezig en worden ze er wel degelijk geapprecieerd. Dat heeft dus niets te maken met de zuivere discussie over de politieke vertegenwoordiging en over de waarborgen in de gemeenteraden, de OCMW-raden en dergelijke meer. Het heeft te maken met de Vlaamse présence in Brussel die mede vanuit de Vlaamse regering wordt georganiseerd en waardoor we het debat op een mijns inziens hoger niveau hebben kunnen tillen.

Mevrouw Brigitte Grouwels : In Brussel zijn er nu minder Vlaamse schepenen dan voor oktober 2000. Nochtans zou men in alle Brusselse gemeenten een bijkomende Vlaamse schepenen kunnen aanduiden. Dit toont duidelijk het communautaire klimaat aan : als men niet moet samenwerken, doet men het gewoon niet.

De voorzitter : De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé : Mijnheer de minister-president, heb ik het goed begrepen dat u van oordeel bent dat de gemeentelijke waarborgen aan bod zouden moeten komen in de mini-Costa ? De heer Gatz weigerde daarstraks dat te doen.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Caluwé, wat ik daarnet heb gezegd, is dat de Brusselse regering haar regeerakkoord moet uitvoeren. In het regeerakkoord staat expressis verbis dat de Brusselse regering in het kader van de mini-Costa moet zoeken naar waarborgen voor de Vlamingen in Brussel. Daarbij wordt wel geëxpliciteerd dat het gaat om de Gewestelijke Hoofstedelijke Raad.

Als men reeds van daaruit zou kunnen vertrekken en van daaruit een doorbraak zou kunnen realiseren, dan is volgens mij het ijs gebroken. Dan kan men ook over andere zaken gaan praten. Als daar dan een consensus over bestaat, zie ik niet in waarom de federale regering daar doof of blind zou voor zijn.

De dynamiek moet dus daar haar oorsprong vinden. Dat is de keuze die we drie maanden geleden met Lambermont hebben gemaakt. Als dit de vertaling is van Lambermont, dan kan wat u nu vraagt daar niet in opgenomen zijn vermits het om een bewuste keuze ging. Als we nu binnen enkele maanden vaststellen dat daar niets uitkomt, dan zal ik mij misschien vergist hebben.

Zowat een jaar geleden hebt u mij vanuit diezelfde bank gezegd dat van die staats hervorming niets in

huis zou komen en dat fiscale autonomie voor het einde van 2001 een utopie is. Welnu, kijk eens naar wat nu al gerealiseerd is. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, die gespletenheid brengt mij tot de woorden van de heer Denys die benadrukte dat men het algemeen Vlaams belang voor ogen moet houden. U benadert dit alles vanuit een oppositioneel oogpunt. U wilt dat dit mislukt, want zo hoopt u de regeringen in de problemen te brengen. U bekijkt deze teksten niet op hun merites, maar u gebruikt ze om een wig te drijven, om wat te stoken en het VU&ID moeilijk te maken. (*Ru-moer*)

De heer Joris Van Hauthem : Wie maakt het u moeilijk ? Niet de oppositie, maar VU&ID. U zit nu met een existentieel probleem, want u weet niet meer met wie u aan het regeren bent.

Wat die omzendbrief betreft, kan ik me moeilijk voorstellen dat het toeval is dat de heer De Gucht op ongeveer hetzelfde ogenblik verklaart twijfels te hebben bij die omzendbrief terwijl de heer Main-gain zegt dat dit wel eens een voorwaarde zou kunnen zijn om hen over de streep te trekken.

Bestaat de afspraak dat, wanneer de Raad van State de omzendbrief vernietigt, de Vlaamse regering nooit meer dergelijke initiatieven zal nemen ? Bestaat die afspraak of bestaat die niet ? Als die afspraak bestaat, dan hebben de Franstaligen uiteraard bijkomende garanties voor de Rand. Alles blijft dan voor hen bestaan : de pacificatiewetgeving, de faciliteiten en als extra zelfs een uitzondering op de tucht-overheid. Ik kan dus goed begrijpen waarom Leo Peeters geen lid meer mocht zijn van deze Vlaamse regering.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, toen de faciliteiten werden gebetonneerd, maakte mijn partij geen deel uit van de regering. Ik neem echter akte van de verankering ervan in de Grondwet.

De heer Joris Van Hauthem : Dat moet u mij niet vertellen.

Minister-president Patrick Dewael : Ik merk dit even op ter attentie van een aantal mensen die denken dat ze hun Vlaamse maagdelijkheid ten koste van alles kunnen herwinnen. De faciliteiten zijn gebetonneerd.

Faciliteiten betekenen voor mij dat anderstaligen gedurende een bepaalde periode worden geholpen

Dewael

bij het reageren op een aantal bestuurszaken. Faciliteiten zijn per definitie tijdelijk. Ze kunnen worden vergeleken met de regels voor inburgering, waarbij vreemdelingen gedurende een bepaalde periode de tijd krijgen om de taal te leren en zich te acclimatiseren.

De rondzendbrief van voormalig minister Peeters blijft onverkort van kracht. We wachten immers nog steeds op de uitspraak van de Raad van State. Als ik goed ben geïnformeerd, zullen we daarop niet lang meer hoeven te wachten. Hoven en rechtbanken moeten worden gerespecteerd. Deze regering is dan ook stellig van plan om de uitspraken van het Arbitragehof of van de Raad van State te volgen. Voor de Franstaligen geldt hetzelfde. Ik denk aan het probleem met subsidies aan verenigingen zoals Carrefour. Het Arbitragehof heeft keer op keer bepaald dat de subsidies onwettelijk waren. We hebben de Franstaligen gevraagd om omwille van de pacificatie eveneens respect op te brengen voor dergelijke uitspraken door geen nieuwe subsidies te verstrekken.

Over de rondzendbrief-Peeters is nog geen uitspraak gedaan. Wij wachten dus af. Ik benadruk dat geen enkele geheime afspraak werd gemaakt. De heer Van Rompuy heeft dit gerucht gelanceerd, en hij is erin geslaagd om twijfel te zaaien. Dergelijke geruchten kunnen immers moeilijk worden tegengesproken.

Mijnheer Van Rompuy, als ik beweer dat ik op de hoogte ben van geheime gesprekken tussen de CVP en VU&ID met de bedoeling om de meerderheid te breken, dan kunt u dat wel ontkennen, maar toch zal daar altijd iets van blijven hangen. *(Rumoer bij de CVP)*

Ik ontken formeel dat er een geheime afspraak werd gemaakt over de rondzendbrief. Ik herhaal dat we wachten op de uitspraak van de Raad van State.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, na de besprekingen van het akkoord, zei de kabinetschef : 'we zijn er vanaf'. Ik veronderstel dat hij daarmee bedoelde : op zijn minst voor de rest van deze legislatuur. Ook dit bewijst mijn standpunt dat slecht werd onderhandeld. Ik heb het nu met name over wat niet uit de bus is uitgekomen. Geen enkele afspraak werd gemaakt over de transfers, noch over de overdracht van de gezondheidszorg en de kinderbijlagen. Nochtans heeft de heer Denys in 1996 al voor dit laatste gepleit. Hij stelde : 'De discussies over het invoeren

van het tweepijlersysteem van de sociale zekerheid met de overheveling van de kinderbijslag naar de gemeenschappen, moet vóór oktober 1996 afgerond zijn'. We zijn nog steeds bijlange niet zover.

Mijnheer de minister-president, u kampt met een serieus probleem. U hebt een slecht akkoord gesloten. Het was de Franstaligen enkel te doen om het geld. Wij eisten een stukje van 'le juste retour', wat iets anders is. De Franstaligen kregen hun zin, in ruil voor een aantal uitgeholde bevoegdheden en het loslaten van de Brusselse Vlamingen.

Minister-president Patrick Dewael : Wat is uw einddoelstelling ? In se wilt u toch geen akkoord met de Franstaligen ? Uw einddoelstelling is toch dat wij vanuit dit halfroond de onafhankelijkheid van Vlaanderen uitroepen ? *(Applaus bij het VB)*

Mevrouw Brigitte Grouwels : Daar werkt u aan mee als u Brussel loslaat.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer van Hauthem, België moet voor uw partij ophouden te bestaan. *(Applaus bij het VB)*

Ik stel u tot vervelens toe de vraag wat u dan doet met Brussel en de Brusselse Vlamingen, want die laat u dan aan hun lot over.

Mevrouw Brigitte Grouwels : U bent dat aan het doen. U laat Brussel los.

Mijnheer Joris Van Hauthem : U draait opnieuw de zaken om.

Minister Bert Anciaux : De band met de gemeenschap wordt door dit akkoord alleen maar sterker.

Mijnheer Joris Van Hauthem : Is dat uw mening ? Dat is een omgekeerde redenering.

Mijnheer de minister-president, u kunt van dit parlement misschien nog een tweede zitting krijgen, maar van ons niet. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik heb aandachtig naar u en de heer Denys geluisterd. U zegt dat de faciliteiten uitdovend zijn en dat ze moeten verdwijnen. Hoe interpreteert u dan artikel 10 van het voorstel van wet betreffende de regionalisering van de gemeente- en provinciewet in het Lambertakkoord waarin staat dat de garanties voor de Franstaligen moeten blijven bestaan ?

Minister-president Patrick Dewael : U hebt het niet goed begrepen, mijnheer Van Eyken.

De heer Eric Van Rompuy : Dat zijn uw bondgenoten, mijnheer de minister-president. Let op uw woorden.

De heer Francis Vermeiren : Juist zoals ze die van u zijn in Vilvoorde. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy : Die zijn weggelopen bij het FDF. U hebt ze nodig.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer Van Rompuy, het FDF heeft gisteren het Lambermont-bis-akkoord afgeschoten.

Minister-president Patrick Dewael : Ik wil toch antwoorden op de vraag van de heer Van Eyken. Het Lambermontakkoord bepaalt dat de bestaande garanties voor de Vlamingen in Brussel en voor de Franstaligen in de Rand worden voortgezet. Niet meer en niet minder. Met uitdovend bedoel ik dat een Franstalige daar gebruik van kan maken, maar dat dit na verloop van tijd moet ophouden. Na een aantal weken of maanden moet hij zich integreren in de gemeenschap waarin hij is terechtgekomen. Het systeem op zich is natuurlijk niet uitdovend, want dat hebben een aantal partijen in het verleden in de grondwet verankerd.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, toen ik vanmorgen om 7 uur wakker werd met de radiowekker, moest ik onwillekeurig denken aan een Frans historicus, Fernand Braudel. Hij heeft 25 jaar geleden onomstotelijk bewezen dat de loop van de geschiedenis wordt bepaald door de structuur van het dagelijks bestaan. Ik vroeg me vanmorgen af wat de structuur van het dagelijks bestaan is.

Over de waarden en inhoud van het Lambermont-akkoord werd op 17 oktober 2000 ruim gedebatteerd. Eigenlijk valt daar niet veel aan toe te voegen. Dat is de verdienste van het Lambermont-bis-akkoord. Wat toen reeds op papier stond en werd voorgesteld door de Vlaamse regering en de onderhandelaars wordt vandaag uitgeschreven in ontwerpen voor wetteksten. Ik geloof dat er een vrij goede overlapping is, zodat het standpunt dat we toen hebben vertolkt identiek is aan het standpunt dat we nu innemen. Het standpunt van de SP is niet gewijzigd en dat zal ook in de toekomst niet

gebeuren. De SP steunt dit akkoord onverkort en zal dat ook blijven doen.

Natuurlijk is er in het politieke landschap onder tussen iets veranderd. Daarom wil ik zeggen dat diegenen aan Vlaamse kant die dit akkoord en deze ontwerp teksten niet zouden steunen een zware verantwoordelijkheid dragen. Dit akkoord niet goedkeuren kan betekenen dat er in deze legislatuur niets meer aan onze staatsstructuur wordt gewijzigd. Ik geloof niet dat ik met deze uitspraak overdrijf. Dit zou voor Vlaanderen een bijzonder pijnlijke ervaring zijn. Ik hoop dat elke rechtgeaarde Vlaamse politicus ook daarin zijn verantwoordelijkheid zal opnemen. Het zijn op de eerste plaats de Vlamingen die vinden dat het parcours van de staatsvorming nog lang niet is afgelegd. De Vlamingen hebben er alle belang bij dat dit proces niet stilvalt.

Onze zwakheid is misschien dat er in Vlaanderen een zekere dubbelzinnigheid bestaat over de doctrine die men moet volgen bij de discussie over de staatsvorming. Er zijn mensen die elke stap in de staatsvorming willen bekijken als een concreet einddoel. Ik deel die mening niet en ik denk dus niet dat het een goede werkwijze is.

We hebben gedurende de hele vorige legislatuur geprobeerd om het concrete einddoel van de staatsvorming vast te leggen in een aantal resoluties van het Vlaams Parlement. Ik heb hier namens de SP constructief aan meegewerkt. Ik geloof niet dat ik lieg als ik zeg dat dit een verdienstelijke, maar zeer moeilijke oefening was. Ik wil niemand in die kwestie met de vinger wijzen, wat er ook moge gebeurd zijn. Het was een verdienstelijke oefening, maar het resultaat ervan qua concrete invulling was minder dan bij de aanvang werd verwacht.

Daarmee is volgens mij bewezen dat het telkens opnieuw plaatsen van een discussie in de context van een bepaald einddoel nog steeds een groot fictief karakter heeft. Het is bovendien een verkeerde werkwijze die de Vlamingen in geen enkele onderhandeling over de staatsvorming toeliet met opgeheven hoofd naar buiten te komen. Ik maak het sinds 1970 bij elke onderhandeling mee. Nooit is een bepaalde groep die deze werkwijze hanteert, in Vlaanderen met goede resultaten voor de staatsvorming naar buiten gekomen. Nadien zal men die echter wel opportunistisch gebruiken. Sinds 1970 hebben we een lange weg afgelegd en nadien kunnen we ons trots op de borst kloppen. We zullen dat in de toekomst ongetwijfeld nog kunnen doen.

Voorhamme

Het wordt tijd dat we na dertig jaar hervormen een meer pragmatische houding aannemen. We moeten ons realiseren dat de staatshervorming steeds een onvoltooid proces zal zijn. Het einddoel zal steeds verschuiven, het is als een tocht naar de horizon. We moeten ons ook realiseren dat elke stap die in dat proces gezet wordt, als stap beoordeeld moet worden en niet vergeleken moet worden met een of ander utopisch einddoel. In dat opzicht vinden wij dat het Lambermontakkoord een meer dan behoorlijke stap is. Voor Vlaanderen moet deze stap in de praktijk worden gezet.

De strategie die sommigen hier vandaag weer formuleren, om de Franstaligen uit te roken met hun financiële behoeften, is een verwerpelijke strategie. Het is trouwens ook een strategie die zich snel tegen ons zal keren. Ook de Vlaamse Gemeenschap heeft recht op meer middelen uit het bruto nationaal inkomen en heeft die middelen nodig. De herfinanciering van de gemeenschappen is niet zo zeer een kwestie van tegenstellingen tussen Vlamingen en Walen, maar veeleer van billijke verdeling tussen het federale niveau en de gemeenschappen.

Eigenlijk zijn we hierin niet elkaars vijanden. Het wordt tijd dat we de tactische overwegingen die destijds gespeeld hebben, achterwege laten. Hiervoor bestaat een simpele reden : de Franstaligen hebben ook leren tellen en weten dat ook Vlaanderen behoefte heeft aan bijkomende middelen. Op die manier wordt een uitrookstrategie belachelijk.

Ik wil daar nog aan toevoegen dat de SP vindt dat het Franstalig onderwijs niet mag worden drooggelegd. Wij gaan er immers van uit dat voor de Walen, net zoals voor de Vlamingen, de economische welvaart in de toekomst in grote mate bepaald zal worden door de kwaliteit van het onderwijs. Voor die kwaliteit van het onderwijs zijn zowel in Wallonië als in Vlaanderen de nodige middelen vereist. We hebben er alle belang bij dat de economische welvaart van Wallonië in de toekomst gunstig evolueert, want het is mijn overtuiging dat naarmate de economische welvaart in Wallonië beter evolueert, de discussie over de staatstructuren gemakkelijker wordt. In een periode waarin Wallonië zich economisch bedreigd en geïsoleerd voelde werd een discussie over staatshervorming immers bijzonder moeilijk, temeer omdat we toen de stommititeit begingen om de Walen er voortdurend aan te herinneren hoezeer ze wel van ons afhankelijk zijn inzake solidariteit.

Collega's, als rechtgeaarde Vlaming en als iemand die ook wil dat wij nog verder gaan op het pad van de staatshervorming, denk ik dat het nodig is dat we Wallonië de kans geven om beter te worden. Zodoende kunnen we een beter en evenwichtiger gesprek aangaan in de staatshervorming, want op die manier zullen we sneller vooruitgaan.

Het akkoord over meer fiscale autonomie en de overheveling van de gemeente- en provinciewet met de betrokken kieswetgeving, zal op zich trouwens een verdere dynamiek op gang brengen van vertrouwen van de Belgische bevolking in de staatsstructuur. Laten ons eerlijk zijn – want dit blijkt ook uit peilingen – : het vertrouwen in nieuwe, evoluerende staatsstructuren is bij de bevolking lang niet altijd groot. De overheveling van de gemeente- en provinciewet én het toekennen van een belangrijke fiscale autonomie zijn twee elementen die het mogelijk maken het vertrouwen van de bevolking, dat nodig is om een draagvlak te vormen voor de staatshervorming, verder op te bouwen. Die elementen zullen leiden tot een beter bestuur, dat beter aansluit bij de leefwereld van elkeen.

De overheveling van de landbouw, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking was anderhalf jaar geleden ondenkbaar. Dit werd nu wel gerealiseerd. We geven eerlijk toe dat de verdeelsleutel voor landbouw niet perfect is, maar de sleutel die men heeft gehanteerd voor de buitenlandse handel is wel gebaseerd op de personenbelasting. Daarover valt te praten. Degenen die vinden dat dit niet genoeg is, moeten me hun redenering maar eens verduidelijken.

Er wordt gezegd dat Vlaanderen zorgt voor 75 procent van de buitenlandse handel en dat Vlaanderen dus ook recht heeft op 75 procent van de middelen. Dat is wel een zeer egocentrische benadering van de 'juste retour'. Zelfs indien Vlaanderen onafhankelijk zou zijn, zouden we dat peil niet bereiken. Men zou zich dan ook baseren op de personenbelasting.

We moeten de zaken bovendien enigszins relativeren. De bedragen die met de overheveling van deze bevoegdheden samenhangen, zijn niet van die aard dat ze een grote verandering teweeg zullen brengen in Vlaanderen of Wallonië. Men kan zich dan ook afvragen waarom het absoluut nodig was om voor landbouw niet de correcte verdeelsleutel te hanteren.

Ik wil er geen twijfel over laten bestaan dat we integraal achter de overheveling van de ontwikkelingssamenwerking tegen 2004 staan. Bij de publie-

Voorhamme

ke opinie was daarover enig misverstand gerezen. Voor ons is die overheveling een absolute noodzaak. We moeten wel een model uitwerken dat het mogelijk maakt om aan ontwikkelingssamenwerking te doen in het belang van de ontwikkelingslanden. Dat is de essentie. Daardoor staat die bevoegdheid los van de andere, die gaan over de dienstverlening en het bestuur van de eigen bevolking.

Geachte collega's, de houding van het FDF bewijst dat de koppeling van waarborgen voor de Brusselse Vlamingen aan de overheveling van de gemeentel- en provinciewet een slechte strategie zou zijn. We weigeren een koppeling te maken met de problematiek in de Rand. Tot nader order maakt het FDF nog steeds deel uit van ons staatsbestel. Tot nader order kan het FDF als zweeppartij fungeren ten opzichte van een aantal Franstalige partijen.

Het feit dat er enige pacificatie tot stand is gekomen met de Franstalige partijen en dat al die partijen bereid zijn om nu definitief te erkennen dat de Rand Vlaams is en zal blijven, is een belangrijke evolutie. Ik neem aan dat een groot gedeelte van de Vlamingen daar niet wakker van ligt, maar dat is een belangrijke evolutie.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Ik treed de heer Voorhamme bij. In wezen betekent dit dat de Franstaligen in de Rand, die zich nooit hebben willen vereenzelvigen met de Vlaamse staatsinstellingen en als burgers in Vlaanderen zich enkel wilden onderwerpen aan andere instellingen dan de Vlaamse, door dit akkoord deelstatelijke burgers van Vlaanderen en van Vlaanderen alleen worden. Op termijn worden ze burgers van een Vlaamse staat, zelfs al willen ze het liever anders. Dat is de kern. Wie dat ontkent, loochent het bestaan van de zon.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Zolang we in een federaal land leven, is het voor onze partij vanzelfsprekend dat de waarborgen voor de Vlamingen in Brussel moeten worden beoordeeld in het licht van het paritaire federale systeem dat toestaat dit land te besturen. Dat is essentieel, en het is nodig dat we het de Franstaligen steeds op die manier medelen.

We willen daarbij geen andere overwegingen laten meespelen.

Verder mogen we niet over het hoofd zien dat de mini-Costa op gang komt. Ik vind niet dat we dat nu ineens moeten geringschatten. Het zou van ongelooflijk veel gebrek aan respect getuigen als het Vlaams Parlement de Brusselse collega's niet de kans zou geven om hun mini-Costa af te werken. De ervaring van de voorbije zittingsperiode en de houding die tijdens de discussies over de resoluties over de staats hervorming werd aangenomen, mogen we niet vergeten. Toen was er sprake van een schisma doorheen alle partijen. Dat schisma bestond tussen de Brusselaars en de andere Vlamingen in dit parlement. We hebben toen het respect opgebracht om met die Brusselaars in zekere mate rekening te willen houden bij de discussie over de staats hervorming. Als dat niet was gebeurd, dan had de toekomst van Brussel er misschien wel heel vreemd uitgezien. De Brusselaars stonden erop dat met de Brusselse eigenheid rekening werd gehouden.

Vandaag willen we hen niet in de steek laten. Vandaag moeten de Brusselaars bewijzen dat ze in de mini-Costa even goed de belangen van de Vlamingen kunnen verdedigen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Voorhamme, wilt u nu zeggen dat het de verdienste van het Lambermontakkoord is dat Vlamingen en Franstaligen in Brussel samen aan tafel gaan zitten ? Het Lambermontakkoord heeft daar niets mee te maken. We hebben zelf die strategie uitgestippeld.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : We zien er geen gratten in dat er meer duidelijkheid komt over de inhoud van de samenwerkingsakkoorden die verplicht moeten worden afgesloten, in afwachting van de stemming over de voorliggende ontwerpen. Ik denk dat dit een logisch standpunt is. Het zou daarentegen een flater zijn om per se een nieuw akkoord te willen onderhandelen. Als we dat standpunt innemen, zouden we pas echt de onderhandelingspositie van de Vlamingen ondermijnen. Laten we van de komende weken en maanden gebruik maken om op een serene manier opnieuw structuur aan te brengen in ons dagelijks bestaan. (*Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Minister Anciaux heeft hert woord.

Minister Bert Anciaux : Collega's, ik heb daarnet op een vraag over het leerlingencriterium van de heer Caluwé geantwoord. Ik wil nog even iets verduidelijken. Ik heb gezegd dat dit niet in een bijzondere wet zit. Ik bedoel hiermee dat de bijkomende middelen absoluut niet op basis van het leerlingencriterium worden toegekend. We zijn het hier allemaal over eens. Dit zit ook niet in de huidige bijzondere wet, maar in de gewone wet die uitvoering geeft aan een bijzondere wet. Laat dat duidelijk zijn. Ik hoop hiermee mijn fout te hebben rechtgezet.

De voorzitter : Laten we die discussie niet herbeginnen.

De heer Ludwig Caluwé : Ik heb hier de toelichting van de bijzondere Financieringswet. Daar hebt u een akkoord over gesloten. Artikel 23 zegt in het tweede gedeelte van de bijkomende kredieten, dat de gelden bekomen bij afgeleide van het eerste gedeelte over de gemeenschappen, verdeeld worden volgens het aantal leerlingen in elke gemeenschap, vastgesteld volgens de objectieve criteria zoals bedoeld in artikel 39.2 van de Financieringswet. Er staat dus in de toelichting dat het bijkomend gedeelte de basis is van het leerlingencriterium.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, er werd al veel gepraat over de waarde van de Lambermontakkoorden en of ze al dan niet voldoende ver gaan, maar de vraag die u, wij en de politieke wereld zich stellen is hoe VU&ID zich op dit ogenblik als partij en als fractie tegenover dit akkoord opstelt. Hoe is het met het vertrouwen in de Vlaamse regering gesteld ? Hoe moet het verder met deze Lambermontakkoorden ? Dit zijn de politieke vragen die zich opdringen. De rest is politiek gesproken van weinig belang. Hoe staat VU&ID tegenover de Vlaamse regering ? VU&ID heeft er bij het aantreden van deze Vlaamse regering een congres over gehouden. De partij heeft daar haar vertrouwen aan het programma van deze Vlaamse regering gegeven en gezegd dat ze mee in de regering zou stappen.

Wij stappen daar mee in. Tot vandaag heeft niemand het vertrouwen van VU&ID in de Vlaamse regering, en dus in haar eigen ministers, in twijfel getrokken. Ons antwoord is klaar en duidelijk : wij

hebben een algemeen akkoord afgesloten en willen de rit helemaal uitzitten.

Verandert de discussie van de Volksunie vorige nacht over het Lambermontakkoord iets aan de situatie van de twee VU&ID-ministers in de Vlaamse regering ? Neen, want we waren betrokken bij de voorbereiding van dit akkoord en de minister die in naam van VU&ID aan de onderhandelings-tafel zat, heeft gehandeld in overeenstemming met de statuten en de beslissingen van de partij.

Op een zeker ogenblik heeft het partijbestuur in al zijn wijsheid gezegd dat het achter het akkoord kon staan, mits er een aantal verbeteringen zouden worden aangebracht. We wilden bijvoorbeeld meer waarborgen voor ontwikkelingssamenwerking, de samenwerkingsakkoorden, de plantentuin van Meise, de politie – we weten immers goed hoe het met de hervorming van de federale politie op lokaal vlak gesteld is -, en natuurlijk Brussel. Wat Brussel betreft, was er trouwens nog de mini-Costa.

De partijraad heeft vergaderd van 8 uur 's avonds tot 2 uur 's nachts. Het kwam tot een stemming, en het resultaat was een 'neen, maar ...' De waarnemende partijvoorzitter heeft aan de aanwezigen meer duidelijkheid gevraagd over de situatie : 'Houdt dit in dat onze onderhandelaars en het dagelijks bestuur opdracht krijgen om verder te praten met de partners die voor het Lambermontakkoord zijn, en om te onderzoeken welke verduidelijkingen en verbeteringen er mogelijk zijn ?' Men verwees daarbij onder meer naar de mini-Costa. Het antwoord hierop was duidelijk : ja.

De situatie is derhalve duidelijk : op dit ogenblik behoudt de VU het volle vertrouwen in de Vlaamse regering, het Vlaams regeerakkoord en onze ministers. De VU vraagt verdere verduidelijkingen en bijkomend overleg met de partners over het akkoord om na te gaan of we meer waarborgen kunnen krijgen voor onder meer de samenwerkingsakkoorden. Men mag inderdaad plannen maken inzake buitenlandse handel zoveel men wil, maar als die niet concreet in een samenwerkingsakkoord vastliggen, is dat een vruchteloze inspanning.

Onze partners van ID hebben gesteld dat ze met het akkoord kunnen leven, maar zijn even goed vragende partij voor meer verduidelijking. De partijraad van de Volksunie heeft duidelijk gezegd dat het antwoord voorlopig 'neen' is, met een 'maar' bij. Die 'maar' kunnen we misschien samen met onze regeringspartners verder invullen. Dit is het standpunt van VU&ID op dit ogenblik. Misschien

Van Vaerenbergh

staat het jullie allen niet aan. Misschien ontlokt het jullie bedenkingen. Maar mijn partij zal haar verantwoordelijkheid nemen, in al haar wijsheid. We wensen in deze Vlaamse regering te blijven en haar programma uit te voeren, ook het staatkundige onderdeel ervan. Dat is de opdracht die we gezamenlijk hebben, want het feit dat we stappen willen zetten in de staatshervorming maakt deel uit van dat Vlaamse regeerakkoord. We zullen zien hoe ver we geraken. (*Applaus bij VU&ID*)

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Uw verklaring is bijzonder zwaarwichtig. U legt vandaag een hypotheek op het voortbestaan van deze Vlaamse regering. U zegt dat, indien aan uw voorwaarden van vannacht niet wordt voldaan, u zich terugtrekt uit deze Vlaamse regering. Is het dat niet wat u zegt ? Want dat zou pas consequent zijn.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Neen, dat heb ik niet gezegd. Ik heb gezegd dat we achter het regeerakkoord staan en deze meerderheid in stand wensen te houden. We zullen dit dus volledig uitvoeren. Wanneer we vaststellen dat er wat het Lambermontakkoord betreft verduidelijkingen, aanvullingen of dergelijke komen, dan is dat voor VU&ID samen een nieuw element om te oordelen of we niet in de boot kunnen stappen voor een verdere staatshervorming.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Hiermee zijn we doorgedrongen tot de kern van het politieke debat. Minister-president Dewael heeft deze ochtend het volgende verklaard : 'De Volksunie moet weten dat ik nooit twee keer onderhandel over eenzelfde akkoord. Ik zal dit ook nu niet doen.' Hij heeft dus gezegd dat hij niet opnieuw onderhandelt. Uw partijraad heeft gisterenavond duidelijk gezegd dat ze een heronderhandeling wilt over Lambermont-bis. Uw partijvoorzitter, de heer Borginon, heeft dat deze ochtend nog verklaard. De regering heeft echter bij monde van de minister-president verklaard niet opnieuw te willen onderhandelen. In een faxbericht dat ik nu krijg, lees ik dat de heer De Gucht hetzelfde zegt. Blijkbaar heeft hij dit verklaard in de wandelgangen. Wat is de houding van uw fractie, waarvan ik aanneem dat ze nog steeds één en ondeelbaar is, over dit akkoord ? Vraagt u hier namens uw fractie een heronderhandeling ? Of wilt u alleen wat verduidelijkingen ? Trouwens, zowel de

Costa-voorzitter, de heer Vankrunkelsven, als minister Sauwens hebben verklaard zich gedesavouéerd te voelen. Op dit ogenblik bevinden we ons in een schizofrene situatie. We weten niet met welk mandaat deze fractie hier zit.

Mijnheer Van Grembergen, u hebt verklaard dat er geen dieux bestaan bij de Volksunie, en dat men er gezamenlijk beslissingen neemt. Uw partijraad heeft een beslissing genomen. Ze heeft het akkoord verworpen en een heronderhandeling gevraagd. De minister-president verklaarde dit niet te willen. Wat is het nu ? Dit parlement heeft het recht dit te weten. Deze regering moet functioneren. Ze moet beslissingen nemen, onder meer over het onderwijsdossier. Op dit ogenblik weten we niet waar we staan. Is er nog een meerderheid ? Ik hoef u deze moeilijke vraag zelfs niet te stellen. U kunt er niet op antwoorden, want u weet niet welk mandaat u hebt. Op dit ogenblik is er eigenlijk geen meerderheid meer in dit parlement, en kan een wezenlijk deel van het regeerprogramma niet worden uitgevoerd.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Omdat ik bij naam wordt genoemd wil ik even reageren. De heer Van Rompuy is weer bezig met het overzicht van de binnenlandse pers.

De heer Eric Van Rompuy : Dat moet ook wel, aangezien we nooit teksten krijgen. Om te kunnen volgen wat de regering doet, zijn we dus wel verplicht om het allemaal in de kranten te lezen !

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, u hebt verwezen naar een interview dat ik heb gegeven. Daarin zeg ik inderdaad dat ik geen twee keer over hetzelfde dossier onderhandel. Ik verwijs trouwens ook naar de goede argumenten die de heer Voorhamme naar voren heeft gebracht om die stelling kracht bij te zetten. Op een bepaald ogenblik hebben we inzake Lambermont en inzake Lambermont bis een akkoord afgesloten. We hebben dus ons woord gegeven. Dat vind ik zeer belangrijk in de politiek : een woord is een woord.

Mijnheer Van Rompuy, ik heb in dat interview uiteraard nog heel wat andere zaken gezegd. Ik weet dat u de gewoonte hebt om selectief te selecteren. Hoe dan ook, ik heb in dat interview ook gezegd dat er op dit moment nog een aantal onbekende factoren zijn. Ik moet me niet inleven in een vergadering van een coalitiepartner waar ik niet aanwezig ben geweest, maar ik weet welke vragen wer-

Dewael

den gesteld na het Lambermontakkoord in oktober. Die vragen werden trouwens ook hier tijdens het debat in dit parlement gesteld.

Ik noem er een paar. Er is bijvoorbeeld de invulling van de samenwerkingsakkoorden. Dat is ongemeen belangrijk. Het gaat dan niet alleen over de buitenlandse handel, maar ook nog over andere zaken. Ik verwijs onder meer naar het kadaster. Dat is zeer belangrijk om te weten wat er in dat samenwerkingsakkoord zal terechtkomen. Er is de ontwikkelingsamenwerking. Ook in dat verband neem ik met zeer veel voldoening akte van het standpunt van de heer Voorhamme en van de SP-fractie. Laat er dus geen misverstand over bestaan : het zal wel degelijk worden overgeheveld. Terzake kunnen versterkingen of bijkomende verduidelijkingen meer klaarheid brengen.

Belangrijk is ook de evolutie van het dossier van de mini-Costa. Ik koppel dat niet, omdat koppelingen gevaarlijk zijn in de politiek en meestal ook niet het doel dienen dat men wil bereiken. Dat neemt echter niet weg dat het mijns inziens belangrijk is wat er de komende weken zal gebeuren op het vlak van de mini-Costa.

Men zegt hier vandaag dat dit ontbrekende elementen zijn, die van determinerend belang kunnen zijn op het moment dat men in het federale parlement een eindoordeel moet uitspreken. Inderdaad, dat zijn elementen die we vandaag nog niet kennen. Het gaat dus niet om het 'hernegotiëren' van een bestaand akkoord. Het gaat om het invullen van een aantal onduidelijkheden. De tekst van het samenwerkingsakkoord is van cruciaal belang. Wanneer men dan in het federale parlement een eindbeoordeling maakt, zal het de verantwoordelijkheid zijn van eenieder om daarover een standpunt in te nemen. Ik gebruik niet de woorden 'in eer en geweten' omdat een communautair dossier nog altijd geen ethische kwestie is. Hoe dan ook, elke fractie zal voor zichzelf moeten uitmaken of het al dan niet kan worden goedgekeurd.

In mijn repliek zal ik straks nog ingaan op een aantal andere zaken, maar hiermee heb ik toch al aangegeven wat ik beschouw als het geven van preciseringen en het verduidelijken van een aantal zaken. Ik wil immers niet dat men zegt dat we op een bepaald ogenblik ons woord hebben gegeven en dat we daarna de zaken opnieuw wilden openbreken. Dat is niet de manier waarop ik aan politiek doe. Voor de Vlamingen zou het trouwens ook geen goede zaak zijn.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, na de partijraad van de Volksunie deze morgen heeft er nog een partijbestuur plaatsgevonden. Op dat partijbestuur is er uitdrukkelijk aan de twee onderhandelaars van de Volksunie, de heer Vankrunkelsven en mezelf, gevraagd om na te gaan welke mogelijkheden er nog bestaan, onder meer bij de premier en bij de gesprekspartners van het Lambermont-bis-akkoord, voor verdere verduidelijkingen en stappen. De heer Vankrunkelsven en ikzelf hebben die opdracht aanvaard. Op basis hiervan zullen we verslag uitbrengen bij het partijbestuur van de Volksunie. Het partijbestuur zal dan beslissen welke verdere stappen we zullen ondernemen.

Ik wil hier ook even mijn persoonlijke mening geven. Er is hard onderhandeld, niet enkel door de vertegenwoordigers van VU&ID, maar zeker ook door de minister-president. Het spreekt vanzelf dat harde onderhandelingen achteraf niet veel rekbare ruimte overlaten. Indien we meer rekbare ruimte wilden, hadden we wat slechter moeten onderhandelen.

Ik besef dat deze opdracht de problemen van en voor mijn partij niet zal oplossen. Er is hier dan ook al vaak over geloofwaardigheid gesproken. In de politiek is geloofwaardigheid voor mijn partij alleszins een grote zorg en zelfs bijna een ethische kwestie. Momenteel onderzoeken we hoe we die geloofwaardigheid kunnen behouden of herstellen.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Er is deze ochtend doorlopend een welles-nietes-spelletje gespeeld. Men heeft elkaar constant verweten op bepaalde momenten bepaalde zaken verkeerd te hebben ingeschat. De heer Van Rompuy heeft dit spelletje meegespeeld. Volgens hem zijn bepaalde verklaringen niet correct opgetekend of weergegeven en worden regelmatig uitspraken uit hun verband gerukt.

Ik wil hier het standpunt van de partijraad van de Volksunie meedelen. De partijraad heeft besloten dat we de mogelijkheden van nabij dienen te onderzoeken. We moeten nagaan of er nog nieuwe elementen zijn. Het is nu nog te vroeg om deze vragen te beantwoorden. Op een bepaald ogenblik zullen we een nieuwe afweging maken. Dit standpunt lijkt me niet zo moeilijk te begrijpen. De heer Van Rompuy dient ons standpunt niet te bepalen.

Van Vaerenbergh

De Volksunie kan dat zelf. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Ik tracht gewoon het standpunt van de Volksunie te verduidelijken. Elke partij moet op bepaalde ogenblikken dergelijke afwegingen maken. Wij hebben deze nacht besloten dat we het akkoord nu niet kunnen goedkeuren, maar dat er nog wel mogelijkheden zijn die we nader moeten onderzoeken. Op het ogenblik dat we een beslissing moeten nemen, zullen we ook een nieuwe afweging maken. Dit gebeurt constant. Alle partijen doen dit op alle niveaus. (*Applaus bij VU&ID en de VLD*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : De heer Van Rompuy en de heer Dewinter hebben duidelijke vragen gesteld over het standpunt van de Volksunie. De Volksunie moet uiteraard zelf haar standpunt bepalen. Mijns inziens worden de antwoorden van de Volksunie door de oppositie anders geïnterpreteerd dan door de meerderheid.

De oppositie vraagt zich ook af of de regering nog steeds op de steun van de meerderheidsfracties kan rekenen. De fractievoorzitters van de meerderheidspartijen hebben een voorstel van motie neergelegd waarin ze die steun duidelijk verwoorden.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik zou toch nog even willen reageren op wat hier daarnet is gezegd. Indien de Volksunie gelijk wil krijgen als ze aan de goedkeuring van dit akkoord een aantal voorwaarden verbindt, dan moet ze zowel op het federale als op het Vlaamse niveau gelijk krijgen. Het gaat hier tenslotte om dezelfde meerderheid. Verschillende sprekers gedragen zich alsof hier een totaal andere politieke constellatie bestaat als in het federale parlement.

De Vlaamse regering heeft twee mogelijkheden. Ze kan haar steun geven aan het akkoord of aan de voorwaarden die een coalitiepartner stelt. Wanneer de Vlaamse regering deze voorwaarden niet steunt, kan de Volksunie slechts één conclusie trekken en moet ze haar ministers uit deze regering terugtrekken. U weet perfect dat dit de enige geloofwaardige consequentie is voor VU&ID en voor haar beide ministers. Uw regering staat op dit ogenblik in bijzonder nauwe schoentjes. Ik hoop dat u zich daar voldoende rekenschap van geeft.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, collega's, reeds op 17 oktober hebben we onze tevredenheid uitgesproken over de verdere stap in de staatshervorming die het Lambermontakkoord inhield. We waren immers van oordeel dat dit een logische consequentie was van wat we in het Vlaams regeerakkoord hadden geschreven.

Voor Agalev blijft het uitgangspunt van de staatshervorming een beter en democratisch bestuur en een doorzichtiger en efficiënter beleid. Om die reden moeten de bevoegdheden homogener zijn, moet het verwerven van middelen in relatie staan met de uitgave ervan en moeten we over de fiscale mogelijkheden kunnen beschikken om dit beleid te ondersteunen of te sturen.

We beseffen maar al te goed dat het Lambermontakkoord geen eindpunt is, maar wel een volgende stap na jaren van immobilisme rond de staatshervorming. De redenen waarom we deze verdere stap willen zetten, heb ik reeds op 17 oktober toegevoegd.

Mijnheer Van Rompuy, dit akkoord is een eervol akkoord. Uw wensen klinken in dit Vlaams half-rond misschien wel mooi, maar zijn duidelijk een-dimensionaal. Onderhandelingen bevatten nu eenmaal verschillende dimensies en gebeuren met verschillende partners. (*Opmerking van de heer Eric Van Rompuy*)

Uit uw woorden van deze morgen blijkt dat u het verleden blijkbaar vergeten bent.

Voor ons is het Lambermontakkoord geen virtueel akkoord. De verdienste van dit akkoord ligt onder meer in de overheveling van buitenlandse handel en landbouw, waardoor we meer homogeniteit krijgen. Wat ontwikkelingssamenwerking betreft, wil ik duidelijk stellen dat het Lambermontakkoord voor ons een onderhandeld akkoord is. De teksten van Lambermont-bis zijn voor ons dan ook het uitgangspunt om verder te praten over de concrete invulling van de federalisering van ontwikkelingssamenwerking. Een doelstelling moet steeds centraal staan : er moet een coherent beleid inzake ontwikkelingssamenwerking mogelijk blijven in de landen waarop deze van toepassing is.

Een ander belangrijk element is de volledige bevoegdheid over de provincie- en gemeentewet, waarbij zelfs de kieswetgeving wordt overgeheveld.

Sannen

Dit is ontzettend belangrijk omdat Vlaanderen daardoor een eigen beleid kan voeren inzake binnenlands bestuur. Daardoor kunnen we het debat over de kerntaken van gemeente, provincie en OCMW activeren. Als we deze mogelijkheid nu niet aangrijpen, dan laten we een belangrijke kans liggen om de democratie te versterken.

Voor de gewesten worden mogelijkheden ingeschreven voor het voeren van een eigen fiscaal beleid. Door de volledige overheveling van de gewestbelasting zullen we een beleid kunnen voeren rond grondproblematiek, huisvesting en mobiliteit. Verder maakt dit akkoord de gemeenschapsmiddelen welvaartsvast. We zullen het cultuur-, welzijns- en onderwijsbeleid dus kunnen updaten dankzij de middelen die we van de federale overheid krijgen. Het is dan ook logisch dat de bijkomende middelen voor de gemeenschappen, die niet alleen de Franstaligen maar ook wij nodig hebben, worden gebruikt om de onderwijsproblemen aan te pakken. Deze middelen kunnen nooit worden aangewend om een lastenverlaging door te voeren.

De goedkeuring van het Lambermontakkoord zal in Vlaanderen in ieder geval aanleiding moeten geven tot een addendum in de regeringsverklaring.

De invulling van de bevoegdheden landbouw en buitenlands beleid, maar zeker ook de nieuwe bevoegdheden inzake de provincie- en gemeentewet, de fiscale mogelijkheden en de nieuwe middelen, vergen nieuwe onderhandelingen binnen deze meerderheid.

Agalev beschouwt dit akkoord als onderhandeld en mijn partij heeft niet de gewoonte om onderhandelingen over te doen. Natuurlijk kan het worden verfijnd en geconcretiseerd. Het lijkt me logisch dat de samenwerkingsakkoorden worden verduidelijkt, liefst vóór de stemming over de bijzondere wet en de Financieringswet.

De bekommernissen van de Brusselse Vlamingen moeten ernstig worden genomen. Omwille van het parallelisme tussen hen en de federale overheid, houdt het onveranderd blijven van de federale overheid, een status-quo in voor de Brusselse Vlamingen. (*Opmerkingen van de heer Joris Van Hauthem*)

De bescherming van de Brusselse Vlamingen is gekoppeld aan de federale toestand. Als aan het één niets wordt gewijzigd, verandert er evenmin iets aan het ander. Ik besef wel dat deze staatshervor-

ming de positie van de Brusselse Vlamingen, zeker in de 19 gemeenten, niet versterkt. De Vlaamse regering moet dan ook alles in het werk stellen om via haar gemeenschapsbevoegdheden voldoende te investeren in Brussel. We moeten voldoende aanwezig zijn op het vlak van cultuur, welzijn en onderwijs zodat we een inhoudelijke stempel kunnen zetten op het Brussels beleid. Dat is van groot belang in het licht van toekomstige gemeenteraadsverkiezingen.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer Sannen, de positie van de Brusselse Vlamingen wordt wel gewijzigd door het Lambermontakkoord. De gemeentewet wordt immers overgedragen naar de Brusselse Hoofdstedelijke Raad. Ten eerste wordt hierdoor een nieuwe bevoegdheid gecreëerd. Ten tweede wordt de bestaande positie gebetonneerd waardoor geen positieve maatregelen kunnen worden genomen.

De voorzitter : Mijnheer Vandenbossche, mag ik u vragen dat u de heer Sannen zijn betoog laat afmaken ? U onderbreekt hem nu al voor de derde keer over hetzelfde punt.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, het is toch ons recht om te onderbreken ? Bent u misschien enkel voorzitter van de meerderheid ? U staat immers enkel meerderheidsleden toe om te onderbreken. Uw gedrag is beneden alle peil.

De voorzitter : Mijnheer Vandenbossche, het is niet aan u om over mijn gedrag te oordelen. Uw fractie heeft niet te klagen.

De heer Walter Vandenbossche : U bent geen democraat !

De voorzitter : Mijnheer Vandenbossche, dat is een heel zware beschuldiging. Ik neem er akte van. Ik hoop dat u enkel uw eigen mening verkondigt, en niet die van uw fractie.

De heer Walter Vandenbossche : Ik neem mijn woorden voor mijn rekening.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, mijn fractie beaamt dat u dit debat op een objectieve wijze leidt. Ik vraag uw begrip voor de emoties die dit debat af en toe opwekt bij de Brusselse Vlamingen.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer Vandenbossche, aan de huidige gemeentewet en de positie van de Brusselse Vlamingen wijzigt niets. Natuurlijk is het mogelijk dat het akkoord de toekomst hypothekeert, maar dat is een andere zaak. (*Opmerkingen van de CVP*)

Ik begrijp de angst van de Brusselse Vlamingen voor toekomstige wijzigingen van de gemeentewet. De mogelijkheid bestaat dat wijzigingen de bestaande Vlaamse aanwezigheid in Brussel nog meer uithollen. Die aanwezigheid is volgens mij vooral gediend met een goed inhoudelijk beleid in Brussel, en daaraan kan de Vlaamse overheid wel bijdragen via investeringen. (*Opmerkingen van de heer Walter Vandenbossche*)

De institutionele aanwezigheid blijft in de gemeenten dezelfde zoals nu.

Mevrouw Brigitte Grouwels : We wilden een verbetering.

De heer Ludo Sannen : Inderdaad, en ik hoop dat de mini-Costa u meer garanties zal kunnen geven over de invulling van de gemeentewet.

De heer Walter Vandenbossche : Vraagt Agalev de wijziging van de agenda van de Brusselse Costa of niet ? Ik heb die vraag hier al verschillende keren gesteld, maar niemand wil die antwoorden, ook de minister-president niet.

De heer Ludo Sannen : Agalev schikt zich naar de agenda die door de Brusselse regering is vastgelegd. Van die regering maakt Agalev deel uit, maar ook de CVP. Als de Brusselse Vlamingen in die regering vinden dat de agenda moet worden gewijzigd, dan moeten ze dat doen.

De heer Walter Vandenbossche : Er is een belangrijk nieuw politiek feit. Door het Lambermontakkoord komt er een nieuwe bevoegdheid in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, met name de organisatie van de gemeente en het OCMW. Dat was nog niet het geval op het ogenblik dat we een jaar geleden de agenda van de Brusselse Costa hebben bepaald. Vraagt het Vlaams Parlement een wijziging van de agenda of niet ?

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Ik vind dat erg verregaand. Als Brusselse Vlaming zou ik me beledigd voelen. De Brusselse Vlamingen in de regering moeten dat initiatief nemen als ze dat nodig achten. Het Vlaams Parlement moet niet op een dergelijke be-

tuttelende manier omgaan met de Brusselse collega's.

Mevrouw Brigitte Grouwels : De stelling van alle Brusselse Vlamingen was dat dit op federaal niveau moest worden geregeld.

De heer Ludo Sannen : Ik vroeg me dus af of er kan worden geëvolueerd van een Lambermont-bisakkoord naar een Lambermont-ter-akkoord. Opnieuw onderhandelen is volgens mijn fractie een heilloos denkkader. Een herlezing kan wel. Als die herlezing kan leiden tot een verfijning en verduidelijking van het akkoord, dan moet dat worden vertaald in samenwerkingsakkoorden. Dat mag zelfs gebeuren met alle democratische partijen.

Mijnheer Van Rompuy, uw uitlatingen van daarnet zijn niet erg hoopvol wat dat betreft. U wilt opnieuw onderhandelen. Misschien zijn er andere democratische partijen in het federaal parlement die wel op de uitnodiging willen ingaan, waardoor het Lambermontakkoord werkelijkheid kan worden.

De heer Eric Van Rompuy : We zijn bereid om opnieuw te onderhandelen, maar dan op basis van de programmapunten van het Vlaams Parlement. Dat is ons uitgangspunt. We willen niets te maken hebben met de logica van het huidige Lambermontakkoord. Wie denkt dat we staan te popelen om een rolletje te spelen in de Lambermontstrategie ter vervanging van de Volksunie, denkt verkeerd.

De heer Ludo Sannen : We nemen daar akte van. U bevestigt wat ik net heb gezegd. Ik geloof inderdaad niet dat u aan deze oefening zult willen meewerken. Ik kan me voorstellen dat andere democratische partijen dat wel willen doen. Dit akkoord niet goedkeuren zou een gemiste kans zijn. Degeen die daar verantwoordelijk voor zijn moeten beseffen dat de positieve dynamiek inzake de staatshervorming op die manier stilvalt. Voor ons is die staatshervorming nochtans erg belangrijk. Ik heb net gezegd dat dit een volgende stap is, en ik hoop dat er nog stappen zullen volgen. Het gaat hier immers om een voortdurend proces. Als die positieve dynamiek stilvalt, vrees ik dat er tijdens deze legislatuur niets meer in huis komt van een verdere staatshervorming.

Agalev wil het engagement ten opzichte van het Vlaams regeerakkoord in verband met de uitdagingen van de staatshervormingen handhaven. Indien dit echter niet mogelijk is, bevat het Vlaams regeerakkoord voldoende maatschappelijke uitdagingen en opdrachten voor deze regering. Het zou natuurlijk wel spijtig zijn, omdat ik vind dat het Lamber-

Sannen

montakkoord voor deze maatschappelijke opdrachten en uitdagingen voor bijkomende middelen en impulsen zorgt. We zouden in dat geval dus gehandicapt functioneren, maar we willen alleszins blijven functioneren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik uitermate bondig kan zijn, omdat we de gelegenheid hebben gekregen van op de regeringsbank reeds op een aantal vragen te antwoorden. Ik beperk me dus tot een aantal politieke beschouwingen.

We leven in een zeer eigenaardig land. De oppositiepartijen hebben allerlei argumenten aangebracht om te bewijzen dat dit een slecht akkoord is, dat de Vlamingen zich hebben laten rollen en dat de Franstaligen de buit hebben binnengehaald. In de Franse Gemeenschapsraad en het Waals Parlement beweert men net hetzelfde, maar dan omgekeerd. Nochtans zouden we op basis van de analyse van de oppositie kunnen concluderen dat de Franstaligen op dit ogenblik zegedronken moeten zijn, omdat zij alles hebben binnengehaald.

Mevrouw Milquet van de PSC vindt dat de Franstalige onderhandelaars een knieval voor de Vlamingen hebben gedaan. Ze hebben wel wat herfinanciering verkregen voor hun gemeenschap, maar ze hebben fiscale autonomie toegestaan. De hele gemeente- en provinciewet en de aanverwante kieswetgeving wordt bovendien overgeheveld. Mevrouw Milquet vraagt zich voor het ogenblik af of dit land nog wel bestaat.

Toen ik in de oppositie zat, zei de CVP mij regelmatig dat ik akkoord moest gaan met de PRL. 'Het is gemakkelijk om hier te peroreren als VLD, maar probeer eens eerst met de PRL een akkoord te sluiten.'

Collega's van de CVP, u zegt dat u opnieuw wilt onderhandelen, maar dan op uw voorwaarden. U wilt daarbij uitgaan van de resoluties van het Vlaams Parlement.

De heer Eric Van Rompuy : Ik hoop dat u er ook nog van uit gaat. Dat is toch geen nonsens.

Minister-president Patrick Dewael : Dat doen wij inderdaad. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, zet uw micro even uit, anders begrijpt u niet wat ik zeg.

Ik ben genuanceerd genoeg om te beseffen dat het er bij onderhandelingen op aan komt wat te geven en wat te krijgen. U weet dat ook, net als uw fractie. De jarenlange regeringsverantwoordelijkheid heeft u daarin trouwens gesterkt. Het is nooit mogelijk om 100 percent te behalen bij onderhandelingen.

Wat zijn de beweegredenen van de mensen die dit akkoord ondergraven ? Sommige mensen vinden dat dit land moet ophouden te bestaan, omdat het geen toekomst meer heeft. Vlaanderen zou onafhankelijk moeten worden. Als dat de toetssteen en het ijkpunt is, dan zal er nooit een goed onderhandeld communautair akkoord uit de bus komen. Als die mensen kritiek uiten, kunnen we daar bovendien geen rekening mee houden, omdat we in hun ogen toch nooit ver genoeg zullen gaan. Ik zeg er wel bij dat ik ieders mening respecteer.

Mijnheer Van Rompuy, laat me u een compliment geven.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, het is niet omdat we fundamenteel van mening verschillen over de uitkomst van de staats-hervorming, dat we de meerderheid niet meer mogen confronteren met haar eigen contradicties.

Minister-president Patrick Dewael : U moet weten waar u wilt landen, mijnheer Van Hauthem, en dat is de vraag die ik tot vervelens toe zal blijven stellen. Wat doet u met Brussel in een land waar de hoofdstad steeds belangrijker wordt, ook op Europees vlak ? Bij die vraag wordt het altijd oorverdovend stil.

De heer Van Rompuy voert een verbaal sterke oppositie. Mijnheer Van Rompuy, ik weet zeer goed dat men een akkoord over de staats-hervorming vanuit oppositioneel oogpunt kan aanvechten, en dat is wat u doet. U maakt mij niet wijs dat u dat alleen doet vanuit het algemeen Vlaams belang. U ziet in deze fase van het bestaan van deze regering een mogelijkheid om te vragen of die meerderheid nog wel een meerderheid is, en wat daarvan zal worden. U zegt dat het een politiek probleem is als dit niet wordt vertaald naar het federale parlement. U kunt zich afvragen waar zich uit hoofde van welke regering dan een politiek probleem stelt.

Dewael

Dat is voor een oppositiepartij alleszins een interessant uitgangspunt.

Als u morgen moet onderhandelen, zult u ook geconfronteerd worden met Franstaligen. Ik wil gerust toegeven dat u met uw fractie in het verleden belangrijke stappen gezet hebt inzake de staatsherforming. Bij de Sint-Michielsakkoorden zeiden wij ook dat die niet ver genoeg gingen omdat de splitting van de schuld niet op de agenda stond. Vandaag vraagt u wat er gebeurt met de sociale zekerheid, het gezinsbeleid en de kinderbijslagen. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

We moeten ons afvragen of deze stap op zich belangrijk genoeg is. Ik denk dat een grote meerderheid dit inderdaad vindt. Had men meer in de kar kunnen laden? Ja, maar was dat haalbaar? Neen. De beste stuurlieders staan altijd aan wal. Er is niks gemakkelijker dan onderhandelingen te becommentariëren als men er zelf niet in zit. Maar ik zeg dat het geheel, met de financieringswet, de fiscale autonomie, de overheveling van de gemeente- en de provinciewet, landbouw, buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking, ongemeen belangrijk is, zeker als men dat toespitst op de gemeente- en de provinciewet.

Heel veel mensen hebben door het politieke jargon nooit begrepen hebben wat daar allemaal onder valt. Het gaat onder meer om de mogelijkheid van een rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters. De provinciegouverneurs zullen door Vlaanderen benoemd kunnen worden, wel op eensluidend advies van de federale regering, omdat ze ook nog federale taken zullen moeten blijven uitoefenen, al was het alleen maar inzake veiligheid. De heer Van Grembergen heeft ooit gezegd dat op deze manier de navelstreng doorgeknipt wordt. Voortaan wordt het hele binnenlands bestuur van Vlaanderen onze eigen bevoegdheid, met al wat daarbij komt kijken inzake subsidiariteit, goed bestuur, kerntakendebatten en dergelijke.

Wij vinden die stap uitermate belangrijk. Er zijn uiteraard minpunten. Het is altijd gemakkelijk, mijnheer Van Rompuy, om er een paar punten uit te halen en te zeggen dat daarover niet goed is onderhandeld, maar men moet dat uiteraard algemeen bekijken. Bij landbouw bijvoorbeeld gebeurt de verdeling op basis van de huidige, door u gekende financieringswet, waarover u zelf hebt onderhandeld. Wij hebben die verdeelsleutels niet uitgevonden. Ze staan in de financieringswet die destijds door u goedgekeurd werd.

De heer Eric Van Rompuy : Wij hebben ook fouten gemaakt.

Minister-president Patrick Dewael : Ik wist wel dat we, als we lang genoeg bleven debatteren, in wederzijds schuldbesef onze fouten aan elkaar zouden toegeven. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, ik ben nog niet uitgesproken. Ik zal u dat op het einde van mijn toespraak vragen. Ik ben benieuwd wat u zult antwoorden.

Het hanteren van de personenbelasting, de 'juste retour', zou voor de landbouw een correctere verdeelsleutel geweest zijn. Men had dan wel de vraag gekregen wat er met Brussel moest gebeuren. Dat is de reden waarom men heeft gekozen voor de huidige verdeelsleutel.

Als we het hele plaatje voor de gewesten bekijken, waarbij de verliezen aan belastinginkomsten voor de federale overheid moeten worden gecompenseerd, dan stelt men vast dat een negatieve term van 0,9 procent werd bekomen. Uiteindelijk gaat dit voor Vlaanderen om verscheidene tientallen miljoenen frank. Men moet de materie volledig bekijken. Men kan zich afvragen waarom een bepaalde verdeelsleutel werd gehanteerd voor de landbouw en een andere voor de buitenlandse handel. Ik zeg u echter dat we bij de algemene financiële afweging een uitstekende zaak doen.

Hebben we die middelen nodig of niet? Zijn we slechte Vlamingen omdat we zeggen dat we nood hebben aan een herfinanciering? Ik ben iets genuanceerder dan de heer Voorhamme. Het minpunt in het akkoord was inderdaad dat de tijdspanne om de 'juste retour' te bereiken lang is. In 2012 wordt de verhouding van 65-35 percent omgeturnd naar 100 percent personenbelasting. Men kan zeggen dat we te langzaam gaan. De heroriëntering is echter een feit. In het Vlaams regeerakkoord was er sprake van de indexering van de enveloppen. We gaan wat dat betreft verder dan wat het Vlaams regeerakkoord voorschrijft.

Mijnheer Van Rompuy, u zegt dat de fiscale autonomie niet ver genoeg gaat. Dat klopt. Op jaarbasis gaat het echter om 14 miljard frank. Dat bedrag hebben we ingeschreven in een meerjarenbegroting. Het gaat afgerond om 7 percent van de personenbelasting, dat we als beleidsinstrument kunnen gebruiken. Het gaat om meer dan afcentiemen. We kunnen de vermindering op de personenbelasting gebruiken ter ondersteuning van onze bevoegd-

Dewael

heidsdomeinen. Men maakt een verkeerde beoordeling als men dit alles van tafel veegt.

We zetten belangrijke stappen vooruit. We hebben het eindpunt nog niet bereikt. Het is echter zonnelklaar dat er tijdens deze legislatuur nog nieuwe stappen moeten worden gezet. Ik ben ervan overtuigd dat we in functie van de economische conjunctuur met Wallonië kunnen praten over bijvoorbeeld de kinderbijslag, het gezondheidsbeleid, enzovoort. De economische verkramptheid waarmee Wallonië nog kampt, maakt dat we dit debat moeilijk op gang krijgen. Wat nu nog niet mogelijk is, is dat morgen misschien wel.

Ik ben een tegenstander van het misbruiken van een goede onderhandelingspositie om de tegenstander uit te roken of uit te hongeren omdat hij financieel op de knieën zit. Men is een slechte Vlaming als men durft verwijzen naar de noden die ook in Vlaanderen bestaan. Mijnheer Van Rompuy, u staat bij wijze van spreken op de banken om te vragen wanneer er een oplossing wordt bereikt in het onderwijsdossier. Als de gemeenschappen niet worden geherfinancierd, dan legt men een zware hypotheek op de onderhandelingsruimte om op de kortst mogelijke termijn een akkoord af te sluiten met de onderwijsvakbonden. Ook dat moet u durven zeggen aan uw achterban.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, de heer Denys en de heer Vandembroeke hebben tijdens deze legislatuur gezegd dat men de onderwijsfinanciering moest baseren op de personenbelasting. Dat zou ons jaarlijks 25 miljard frank opleveren. Als u met de Franstaligen had onderhandeld over een verdeling op basis van de personenbelasting, zoals het parlement altijd heeft gevraagd, en niet op basis van het aantal leerlingen, dan hadden we voor de hele zittingsperiode ongeveer 100 miljard frank extra. U hebt dus gewoon slecht onderhandeld.

De voorzitter : Minister-president Patrick Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : U moet het regeerakkoord eens goed lezen, met inbegrip van het deel over de herfinanciering van de gemeenschappen. Het aandeel van de personenbelasting in de financiering van de gemeenschappen neemt niet snel genoeg toe. Dat is mijn persoonlijk oordeel. Maar

dit akkoord brengt voor het eerst een kentering te weeg. Wie heeft de bestaande verdeelsleutels over de BTW en dergelijke onderhandeld, mijnheer Van Rompuy ? Dat is het verleden. Vandaag zetten we nieuwe stappen. U zegt dat die stap niet groot genoeg is. Laten we het daarover niet tot in den treure hebben. Iedereen moet in eer en geweten oordelen.

In de teksten zijn de verworvenheden van de onderhandelingen opgenomen. Men moet goed weten dat nieuwe eisen tegeneisen met zich mee zullen brengen. Dat zou kunnen leiden tot een eindresultaat dat misschien minder gunstig is dan het huidige. De verplicht af te sluiten samenwerkingsakkoorden en de mini-Costa zullen nog een evolutie teweegbrengen. Op een bepaald ogenblik zal in het federale parlement – en niet het Vlaams Parlement – blijken of het akkoord door een tweederde meerderheid wordt gedragen. Ik vind dat dit akkoord een ongemeen belangrijke kans biedt. Het is een essentieel onderdeel van het regeerakkoord.

Ooit is in de Vlaamse regering een minicrisis uitgebroken. Toen is de timing bijgestuurd. Men weigerde de regering daarvoor vijf jaar de tijd te geven. Nadat men bewust had gekozen voor het temporiseren, moest het allemaal snel gaan. Men zei toen dat het allemaal uiterlijk in 2001 moest gebeuren. Ik heb toen gezegd dat het allemaal nog sneller zou kunnen gaan. Vandaag is dat effectief het geval. Maar laat ons goed beseffen dat de politieke verantwoordelijkheid bij het al dan niet goedkeuren van dit akkoord verpletterend is. Want het antwoord bepaalt of men tijdens deze zittingsperiode de kans krijgt om dat zo belangrijke deel over institutionele vernieuwing van het regeerakkoord uit te voeren. Als dat niet gebeurt, en als we, na raadpleging van de Raad van State, binnen enkele maanden moeten vaststellen dat er geen akkoord komt, dan ontstaat er een nieuwe politieke situatie.

Men moet daarover duidelijk zijn. Men zegt hier dat de staatshervorming belangrijk is, en dat het allemaal nog wat meer moet zijn. Maar tezelfdertijd gebruikt men alle mogelijke argumenten en stookt men om het project koste wat het kost te laten mislukken om de meerderheid in politieke problemen te brengen. Mijns inziens zijn de omstandigheden optimaal om een belangrijke stap vooruit te zetten.

Laten we eens de systemen vergelijken die gangbaar zijn in de EU. Ons federale systeem kent in Europa zijns gelijke niet. Ik spreek me dan ook niet uit over de schoonheid ervan. In vergelijking met Oostenrijk, Duitsland en zeker het Verenigd Koninkrijk hebben we een indrukwekkend pakket

Dewael

van bevoegdheden naar de deelstaten overgeheveld, en er kan nog veel bijkomen. Er is een uitzondering : in sommige andere stelsels gaat de fiscale autonomie iets verder. Maar de bevoegdheden zijn er ; de financiële en fiscale verantwoordelijkheden kunnen er in de toekomst nog aan toegevoegd worden. Mijn voorganger zal me niet tegenspreken als ik zeg dat buitenlanders verbaasd opkijken als we zeggen dat cultuur, onderwijs, mobiliteit, leefmilieu en economie bevoegdheden van de deelstaten zijn. Ze vinden dat onverklaarbaar. Maar ons systeem bestaat en het werkt ook.

De heer Luc Van den Brande : Iedereen zegt ons dat dit onbegrijpelijk is met zo'n pakket aan bevoegdheden. Ik spreek niet over bijvoorbeeld de gezondheidszorg die nog niet onze bevoegdheid is, maar die ook een bevoegdheid is van de deelstaten in Duitsland. Hoe is het mogelijk dat er niet ten minste 50 percent van de fiscale middelen zijn overgedragen ?

Minister-president Patrick Dewael : Dat is onmogelijk. U moet er geen karikatuur van maken. We gaan van 10 naar 25 percent van de fiscale middelen. Degenen die dit te weinig vinden moeten in eigen boezem kijken, toen ze 10 percent reeds voldoende vonden. Er is nu een stap vooruit gezet.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Uiteindelijk gaat het erom hoeveel soevereiniteit Vlaanderen verwerft. De navelstreng tussen Vlaanderen en het federale niveau wordt in belangrijke mate doorgesneden. Dit betekent dat de soevereiniteit wordt uitgebreid. Gezien mijn politieke keuze sta ik hier voor de volle honderd percent achter. Daarbij komt nog de belangrijke toename van soevereiniteit op buitenlands vlak.

De heer Van den Brande weet zeer goed wat nu reeds onze bevoegdheid is en wat wij op vlak van de buitenlandse soevereiniteit bekomen. Er moeten wel nog stappen worden gezet voor de vertegenwoordiging in de diplomatie. Het betekent dat wij met dit Lambermontakkoord soevereiniteit verwerven op het vlak van buitenlandse handel, ontwikkelingssamenwerking, landbouw, Europa en de deelstaten en bijgevolg een belangrijke stap voorwaarts zetten.

Onze honger is op het vlak van de fiscaliteit misschien veel groter, maar dit is een algemeen ge-

ven. De uitbreiding zal niet tegen te houden zijn, maar in fasen verlopen. Als men bevoegdheden overhevelt, dan bestaat de normale evolutie erin dat op een bepaald ogenblik verantwoordelijkheden op het fiscale vlak worden toegekend. Dit zit in de logica ervan ingebakken. Het zal alleen tijd vragen.

Als nationalist kan ik niet anders dan een positieve inschatting maken van dit akkoord. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Luc Van den Brande : We moeten de dingen nuchter onder ogen zien en niet in een polemiek treden. De bevoegdheidsoverdracht is minimaal in vergelijking met het Sint-Michielsakkoord. We hebben op het vlak van het buitenlands beleid een grondige stap gezet door het Sint-Michielsakkoord.

Een echte stap zou erin bestaan de gezondheidszorg en de kinderbijlagen over te dragen. Dan konden nog belangrijke takken van de sociale zekerheid federaal behouden blijven. Ik herinner me de discussie met de SP-fractie zeer goed. Het lag toen moeilijk om de financiering van de gezondheidszorg over te dragen naar de deelstaten, maar er was op zijn minst een akkoord over de bevoegdheidsoverdracht.

Ik wil geen polemiek opzetten. Het maximale kan niet in een keer worden bereikt, maar hier is zelfs niet het minimale, wat als uitgangspunt was voorzien, gehaald. Dit is de kritiek die we uitbrengen en daarom vinden wij dit een slecht akkoord.

De voorzitter : Minister-president Patrick Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : De vergelijking is moeilijk te maken. Als het in de vorige periode, de hele post-Sint-Michielsperiode, de bedoeling was om niets te doen, dan is in het Vlaams Parlement – onder gelijkgezinden – alleen de discussie gevoerd wie het verst wilde gaan.

Wat betreft de sociale zekerheid was er bij Agalev en de SP enig voorbehoud. Bij zo'n oefening heeft men evenwel niet te maken met de andere partners in de staatshervorming. Ik heb u dat in het verleden meermaals gezegd. Uw antwoord was steeds dat het om een bewuste keuze ging. U wilde geen stappen voorwaarts zetten. Wij willen dat wel doen, en nu hebben we de gelegenheid daartoe. U vindt het resultaat onvoldoende, wij vinden het betekenisvol. Dat is de fundamentele vraag : zetten we deze stap of niet ? Deze vraag moet mijns inziens

Dewael

ook de kern zijn van de debatten in de volgende weken in het federale parlement over de teksten.

Mijnheer Van den Brande, men moet natuurlijk ook weten waar men wil eindigen. In het verleden bestond daar enige onduidelijkheid over. U zegt dat u vroeger 1000 miljard frank hebt overgeheveld naar de gewesten. Men kan stappen blijven zetten. *(Opmerking van de heer Karim Van Overmeire)*

Mijnheer Van Overmeire, u zegt 'natuurlijk' omdat u vindt dat België moet ophouden te bestaan. Dat is zeker niet mijn doel. Elke fractie moet dat natuurlijk voor zichzelf uitmaken. *(Opmerking van de heer Karim Van Overmeire)*

Ik ga nu geen debat voeren over de meerwaarde van België.

Ik voer het regeerakkoord inzake de staatshervorming uit, nog geen twee jaar nadat deze regering is aangetreden. Men zou daar beter eens aan denken voor men een oordeel uitspreekt.

Mijnheer de voorzitter, collega's, laat ons de volgende weken nog eens goed nadenken. Mijnheer Van Rompuy, u hebt net niet gezegd 'Geef ons wapens' en begon over het Vlaams algemeen belang. Probeer niet te overdrijven met het herwinnen van uw Vlaamse maagdelijkheid. U hebt destijds altijd moeten onderhandelen, en wij doen nu hetzelfde. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Uw handelwijze is voor een groot deel het gevolg van de noodzaak om oppositioneel weerwerk te bieden, niet meer en niet minder. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(Nee)

Moties van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Van Rompuy, door de heren Van Hauthem en Van Nieuwenhuysen en door de heer Vermeiren werden tot besluit van dit actualiteitsdebat moties van aanbeveling aangekondigd. Ze moeten uiterlijk vrijdag 2 februari 2001 om 17 uur zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

De bespreking is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 7 februari 2001 om 10 uur en 14 uur.

Geen bezwaar ? *(Instemming)*

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.56 uur.*
